

Този документ е средство за документиране и не обвързва институциите

► **B** **ДИРЕКТИВА 2007/64/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**
от 13 ноември 2007 година
относно платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 97/7/ЕО,
2002/65/ЕО, 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО и за отмяна на Директива 97/5/ЕО
(текст от значение за ЕИП)
(ОВ L 319, 5.12.2007 г., стр. 1)

Изменена със:

		Официален вестник		
		№	страница	дата
► <u>M1</u>	Директива 2009/111/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година	L 302	97	17.11.2009 г.

Поправена със:

► **C1** Поправка, ОВ L 187, 18.7.2009 г., стр. 5 (2007/64/ЕО)



ДИРЕКТИВА 2007/64/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 13 ноември 2007 година

относно платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение
на директиви 97/7/ЕО, 2002/65/ЕО, 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО и за
отмяна на Директива 97/5/ЕО

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 47, параграф 2, първо и трето изречение и член 95 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

след консултации с Европейския икономически и социален комитет,

като взеха предвид становището на Европейската централна банка ⁽¹⁾,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Премахването на вътрешните граници в Общността има съществено значение за изграждането на вътрешния пазар, за да направи възможно свободното движение на стоки, хора, услуги и капитали. Поради това гладкото функциониране на единния пазар е жизненоважно. В момента обаче липсата на хармонизация в тази област възпрепятства функционирането на този пазар.
- (2) Понастоящем пазарите на платежни услуги на държавите-членки са организирани поотделно на национална основа и нормативната уредба за платежните услуги е фрагментирана в 27 национални правни системи.
- (3) Вече бяха приети няколко акта на Общността в тази област, и по-специално Директива 97/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 януари 1997 г. относно презграничните кредитни преводи ⁽³⁾ и Регламент (ЕО) № 2560/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 2001 г. относно трансграничните плащания в евро ⁽⁴⁾, но те не допринесоха достатъчно за подобряването на това положение, както и Препоръка 87/598/ЕИО на Комисията от 8 декември 1987 г. относно европейски кодекс за поведение във връзка с електронните плащания (отношения между финансови институции, търговци и доставчици на услуги и потребители) ⁽⁵⁾, Препоръка 88/590/ЕИО на Комисията от 17 ноември 1988 г. относно платежните системи, и по-конкретно отношенията между картопритежатели и картоиздатели ⁽⁶⁾, или Препоръка 97/489/ЕО на Комисията от 30 юли 1997 г. относно транзакциите чрез електронни платежни инструменти, и по-специално отношенията между издатели и държатели ⁽⁷⁾. Тези мерки

⁽¹⁾ ОВ С 109, 9.5.2006 г., стр. 10.

⁽²⁾ Становище на Европейския парламент от 24 април 2007 г. (все още непубликувано в Официален вестник) и Решение на Съвета от 15 октомври 2007 г.

⁽³⁾ ОВ L 43, 14.2.1997 г., стр. 25.

⁽⁴⁾ ОВ L 344, 28.12.2001 г., стр. 13.

⁽⁵⁾ ОВ L 365, 24.12.1987 г., стр. 72.

⁽⁶⁾ ОВ L 317, 24.11.1988 г., стр. 55.

⁽⁷⁾ ОВ L 208, 2.8.1997 г., стр. 52.

▼B

продължават да бъдат недостатъчни. Едновременното съществуване на национални разпоредби и непълна общностна уредба води до объркване и липса на правна сигурност.

- (4) Поради това е жизненоважно да се установи на общностно равнище една съвременна и последователна нормативна уредба на платежните услуги, независимо дали услугите са или не са съвместими със системата, създадена в съответствие с инициативата на финансовия сектор за единна зона за плащания в евро, която да е неутрална с цел гарантиране на равни условия за всички платежни системи, с оглед запазване правото на избор на потребителите, което би представлявало значителна крачка напред по отношение на потребителските разходи, сигурността и ефективността в сравнение с действащите национални системи.
- (5) Тази правна рамка следва да гарантира съгласуваността на националните разпоредби относно пруденциалните изисквания, достъпа на нови доставчици на платежни услуги до пазара, изискванията за информация и съответните права и задължения на ползвателите и доставчиците на платежни услуги. В тази уредба следва да се запазят по отношение на цените разпоредбите на Регламент (ЕО) № 2560/2001, с който се създава единен пазар за разплащанията в евро. Разпоредбите на Директива 97/5/ЕО и препоръките, съдържащи се в препоръки 87/598/ЕИО, 88/590/ЕИО и 97/489/ЕО, следва да се обединят в един-единствен акт с обвързваща сила.
- (6) Въпреки това не е целесъобразно тази правна рамка да бъде изчерпателна. Нейното прилагане следва да се ограничава до доставчици на платежни услуги, чиято основна дейност се състои в предоставяне на платежни услуги на ползватели на платежни услуги. Също така не е целесъобразно тя да се прилага за услуги, при които прехвърлянето на средства от платеща към получателя или преносът на средства се извършва единствено в банкноти и монети, или при които прехвърлянето се основава на чек на хартиен носител, мени-телница на хартиен носител, запис на заповед или други инструменти, като ваучери на хартиен носител или карти, чрез които на доставчика на платежни услуги или на друго лице се нарежда да предостави средства на разположение на получателя. Освен това следва да се прави разлика между способи, предоставени от телекомуникационни оператори, оператори на информационни технологии или мрежови оператори с цел улесняване покупката на цифрови стоки или услуги, като мелодии за телефон, музика или електронни вестници, с изключение на традиционните гласови услуги и тяхното предаване до цифрови устройства. Съдържанието на тези стоки или услуги може да бъде определено от трето лице или оператор, който може да им придаде допълнителна вътрешна стойност под формата на достъп, разпространение или възможности за търсене. В последния случай, когато стоките или услугите се разпространяват от един от тези оператори, или поради технически причини — от трето лице, и когато могат да се ползват единствено посредством цифрови устройства, като мобилни телефони или компютри, тази правна рамка не следва да се прилага, тъй като дейността на оператора излиза извън рамките на обикновена платежна транзакция. Въпреки това е целесъобразно правната рамка да се прилага в случаи, когато операторът действа само като посредник, който урежда само извършването на плащането на външен доставчик.
- (7) Наличният паричен превод е обикновена платежна услуга, основаваща се обикновено на пари в наличност, предоставени от платец на доставчик на платежни услуги, който превежда съответната сума, например посредством комуникационна мрежа, на получател или на друг доставчик на

▼B

платежни услуги, който действа от името на получателя. В някои държави-членки супермаркети, търговци и други търговци на дребно предоставят на обществеността съответна услуга, даваща възможност за плащане на комунални и други обичайни разходи на домакинствата. Тези услуги за плащане на сметки следва да се разглеждат като налични парични преводи съгласно определението в настоящата директива, освен когато компетентните органи решат, че дейността представлява друга платежна услуга, посочена в приложението.

- (8) Необходимо е да се определят категориите доставчици на платежни услуги, които законосъобразно могат да предоставят платежни услуги на територията на Общността, а именно кредитните институции, които приемат от ползватели влогове, които могат да бъдат използвани за финансиране на платежни транзакции и към които следва да продължат да се прилагат пруденциалните изисквания, предвидени в Директива 2006/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г. относно предприемането и осъществяването на дейност от кредитните институции ⁽¹⁾, институциите за електронни пари, които издават електронни пари, които могат да бъдат използвани за финансиране на платежни транзакции, и към които следва да продължат да се прилагат пруденциалните изисквания, предвидени в Директива 2000/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно предприемането, упражняването и надзора над дейността на институциите за електронни пари ⁽²⁾, и пощенските джиро институции, които съгласно националното право могат да извършват такава дейност.
- (9) Настоящата директива следва да определи правилата относно изпълнението на платежни транзакции, когато средствата са електронни пари съгласно определението в член 1, параграф 3, буква б) от Директива 2000/46/ЕО. Настоящата директива обаче не следва да урежда издаването на електронни пари, нито да изменя уредбата относно пруденциалните изисквания на институциите за електронни пари, предвидени в Директива 2000/46/ЕО. Следователно на платежните институции не следва да се разрешава издаването на електронни пари.
- (10) Въпреки това с цел премахване на законовите пречки за достъп до пазара е необходимо да се установи единен лиценз за всички доставчици на платежни услуги, чиято дейност не е свързана с приемане на влогове или издаване на електронни пари. Поради това е целесъобразно да се въведе нова категория доставчици на платежни услуги — „платежни институции“, като се предвиди лицензиране за предоставяне на платежни услуги на територията на Общността на физически или юридически лица извън съществуващите категории при спазване на определени строги и изчерпателни условия. По такъв начин за тези услуги ще се прилагат едни и същи условия в цялата Общност.
- (11) Условията за издаване и запазване на лиценз за извършване на дейност като платежна институция следва да включват пруденциални изисквания, съответстващи на операционния и финансовия риск, пред който са изправени тези субекти при упражняване на дейността си. В тази връзка съществува необходимост от надежден режим на началния капитал, съчетан с оборотен капитал, който би могъл своевременно да бъде усъвършенстван в зависимост от потребностите на пазара. Поради разнообразието в сферата на платежните

⁽¹⁾ ОВ L 177, 30.6.2006 г., стр. 1. Директива, изменена с Директива 2007/44/ЕО (ОВ L 247, 21.9.2007 г., стр. 1).

⁽²⁾ ОВ L 275, 27.10.2000 г., стр. 39.

▼B

услуги настоящата директива следва да позволи използването на различни методи, съчетани с определени надзорни правомощия, за да се гарантира, че към еднаквите по вид рискове ще се подхожда по еднакъв начин за всички доставчици на платежни услуги. Изискванията по отношение на платежните институции следва да отразяват обстоятелството, че платежните институции извършват по-специализирана и ограничена дейност, като по този начин създават по-малки и лесни за наблюдение и контрол рискове в сравнение с рисковете, които възникват в рамките на по-широкия спектър от дейности на кредитните институции. По-конкретно, на платежните институции следва да се забрани да приемат влогове от ползвателите и да им се разреши да използват единствено средства, получени от ползвателите, само за предоставяне на платежни услуги. Следва да се предвидят разпоредби, задължаващи платежните институции да съхраняват средствата на клиентите отделно от средствата на институцията, предназначени за други стопански дейности. Платежните институции следва да бъдат подчинени и на изисквания за ефективно предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризъм.

- (12) Платежните институции следва да изготвят своите годишни и консолидирани счетоводни отчети в съответствие с Директива 78/660/ЕИО на Съвета от 25 юли 1978 г. относно годишните счетоводни отчети на някои видове дружества⁽¹⁾ и, където е приложимо, съгласно Директива 83/349/ЕИО на Съвета от 13 юни 1983 г. относно консолидираните счетоводни отчети⁽²⁾ и Директива 86/635/ЕИО на Съвета от 8 декември 1986 г. относно годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети на банки и други финансови институции⁽³⁾. На годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети следва да бъде извършен одит, освен ако платежната институция е освободена от това задължение съгласно Директива 78/660/ЕИО и когато е приложимо, съгласно директиви 83/349/ЕИО и 86/635/ЕИО.
- (13) Настоящата директива следва да уреди отпускането на кредити от платежни институции, например предоставянето на кредитни линии и издаването на кредитни карти, само когато това е тясно свързано с извършването на платежни услуги. Само ако кредитът е отпуснат с цел улесняване извършването на платежни услуги, има краткосрочен характер и е отпуснат за период не по-дълъг от дванадесет месеца, включително ако е револвиращ, е целесъобразно отпускането на подобен кредит да бъде разрешено на платежните институции с оглед техните презгранични дейности, при условие че кредитът е рефинансиран основно чрез използването на собствен капитал на платежната институция, както и други на средства от капиталовите пазари, но не и на средства, държани за сметка на клиенти за извършване на платежни услуги. Горното не засяга разпоредбите на Директива 87/102/ЕИО на Съвета от 22 декември 1986 г. относно сближаването на законите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки относно потребителския кредит⁽⁴⁾ или на друго общностно

⁽¹⁾ ОВ L 222, 14.8.1978 г., стр. 11. Директива, последно изменена с Директива 2006/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 224, 16.8.2006 г., стр. 1).

⁽²⁾ ОВ L 193, 18.7.1983 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 2006/99/ЕО (ОВ L 363, 20.12.2006 г., стр. 137).

⁽³⁾ ОВ L 372, 31.12.1986 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 2006/46/ЕО.

⁽⁴⁾ ОВ L 42, 12.2.1987 г., стр. 48. Директива, последно изменена с Директива 98/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 101, 1.4.1998 г., стр. 17).

▼B

или национално законодателство, отнасящо се до условията за отпускане на кредити на потребители, които не са хармонизирани от настоящата директива.

- (14) Необходимо е държавите-членки да определят органите, отговарящи за издаването на лицензи на платежни институции, осъществяващи текущ контрол и вземащи решение за отнемане на тези лицензи. За да се гарантира равнопоставеност, държавите-членки следва да не прилагат спрямо платежните институции изисквания, различни от предвидените в настоящата директива. При все това, всички решения на компетентните органи следва да подлежат на съдебно обжалване. В допълнение, задачите на компетентните органи не следва да засягат надзора на платежните системи, който съгласно член 105, параграф 2, четвърто тире от Договора е задача, поверена на Европейската система на централните банки (ЕСЦБ).
- (15) Тъй като е желателно да се регистрират идентификационните данни и седалището на всички лица, предоставящи услуги по извършване на налични парични преводи, и както и те да бъдат признати в известна степен, независимо дали те могат да изпълнят пълния набор от условия за получаване на лиценз за извършване на дейност като платежна институция, така че никое от тези лица да не бъде принудително насочвано към сивата икономика и всички лица, предоставящи услуги по извършване на налични парични преводи, да отговарят на определени минимални правни и регулаторни изисквания, е целесъобразно и в духа на Специална препоръка VI на Специалната група за финансови разследвания относно изпирането на пари, да се предвиди механизъм, чрез който доставчиците на платежни услуги, които не могат да изпълнят всички тези условия, въпреки това да могат да бъдат приравнени на платежни институции. За тези цели, държавите-членки следва да вписват такива лица в регистъра на платежните институции, без същевременно да прилагат спрямо тях всички или част от условията за издаване на лиценз. При все това, от съществено значение е възможността за подобно освобождаване да бъде обусловена от строги изисквания, свързани с обема на платежните трансакции. Платежни институции, които се ползват от такова освобождаване, не следва да имат нито право на установяване, нито свобода на предоставяне на услуги и не следва да упражняват тези права непряко, когато са част от платежна система.
- (16) За всеки доставчик на платежни услуги е от съществено значение да има достъп до услугите на техническите инфраструктури на платежните системи. Такъв достъп обаче следва да бъде подчинен на определени изисквания, за да се осигури целостта и стабилността на тези системи. Всеки доставчик на платежни услуги, който заявява желание за участие в платежна система, трябва да докаже на участниците в платежната система, че неговата вътрешна организация е достатъчно стабилна, за да понесе всякакви рискове. Обикновено такива платежни системи включват например четиристранни картови схеми, както и системи за обработка на кредитни преводи и директни дебити. С цел да се гарантира равнопоставеност в цялата Общност между различните категории лицензирани доставчици на платежни услуги, според условията на техния лиценз, е необходимо да се изяснят правилата относно достъпа до предоставяне на платежни услуги и достъпа до платежни системи. Следва да се предвидят разпоредби за недискриминационно отношение спрямо лицензираните платежни институции и кредитни институции, така че всеки доставчик на платежни услуги, участващ в конкуренцията на вътрешния пазар, да

▼B

може да ползва услугите на техническите инфраструктури на тези платежни системи, при същите условия. Уместно е да се предвиди различно третиране на лицензирани доставчици на платежни услуги и тези, които се ползват от освобождаване по настоящата директива, както и от освобождаване по член 8 от Директива 2000/46/ЕО, предвид различията в тяхната пруденциална рамка. Във всеки случай различията в ценовите условия следва да бъдат позволени само когато са обусловени от различията в направените от доставчиците на платежни услуги разходи. Това не следва да засяга правото на държавите-членки да ограничават достъпа до органически важни системи в съответствие с Директива 98/26/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 1998 г. относно окончателността на сетълмента в платежните системи и в системите за сетълмент на ценни книжа ⁽¹⁾, както и не следва да засяга правомощията на Европейската централна банка и ЕСЦБ, установени в член 105, параграф 2 от Договора и членове 3.1 и 22 от Устава на ЕСЦБ, касаещи достъпа до платежни системи.

- (17) Разпоредбите относно достъпа до платежни системи не следва да се прилагат за системи, които са създадени и оперирани от един доставчик на платежни услуги. Тези платежни системи могат да функционират в пряка конкуренция с платежните системи или, по-често, в пазарна ниша, която не е в достатъчна степен запълнена от платежните системи. Тези платежни системи обикновено обхващат тристранни схеми като тристранните картови схеми, платежни услуги, предлагани от доставчици на телекомуникационни услуги или услуги по извършване на налични парични преводи, при които системният оператор е доставчик на платежни услуги едновременно на платеца и на получателя, както и вътрешни системи на банкови групи. За да се насърчи конкуренцията, която такива платежни системи могат да създадат за съществуващите обичайни платежни системи, по принцип не би било целесъобразно да се предоставя достъп на трети лица до тези платежни системи. Независимо от това, такива системи следва винаги да са подчинени на общностни и национални правила за конкуренцията, които може да изискват предоставянето на достъп до схемите, с цел запазване на ефективна конкуренция на платежните пазари.
- (18) Следва да се установи набор от правила, за да се гарантира прозрачност на условията и изискванията за информация за платежни услуги.
- (19) Настоящата директива не следва да се прилага за платежни транзакции, извършвани в наличност, тъй като вече съществува единен платежен пазар за плащания в наличност, нито за платежни транзакции, извършвани на основание чекове на хартиен носител, тъй като поради естеството си тези транзакции не могат да се обработват толкова ефективно, колкото други средства за плащане. При все това, добрата практика в тази област следва да се основава на принципите, установени в настоящата директива.
- (20) Тъй като потребителите и предприятията не са в еднакво положение, те не се нуждаят от еднакво ниво на защита. Докато за правата на потребителите е важно да бъдат гарантирани посредством разпоредби, които не могат да бъдат дерогирани с договор, разумно е предприятията и организациите да бъдат свободни да уговорят друго. При все това държавите-членки следва да имат възможността да предвидят, че микропредприятията, съгласно определението

⁽¹⁾ ОВ L 166, 11.6.1998 г., стр. 45.

▼B

в Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия ⁽¹⁾, следва да бъдат третираны като потребители. При всички случаи някои основни разпоредби на настоящата директива следва да се прилагат винаги, независимо от статуса на ползвателя.

- (21) С настоящата директива следва да се определят задълженията на доставчиците на платежни услуги във връзка с предоставянето на информация на ползвателите на платежни услуги, които следва да получават ясна информация за платежните услуги с едно и също високо ниво на качество, за да могат да направят информиран избор между всички доставчици в рамките на ЕС. От съображения за прозрачност с настоящата директива следва да се определят хармонизираните изисквания, необходими, за да се гарантира, че необходимата и достатъчна информация е дадена на ползвателите на платежни услуги както по отношение на договора за платежни услуги, така и по отношение на платежните трансакции. С цел да се насърчи гладкото функциониране на единния пазар на платежни услуги, държавите-членки следва да имат възможност да приемат само онези разпоредби относно информацията, които са предвидени в настоящата директива.
- (22) Потребителите следва да бъдат защитени срещу нелоялни и заблуждаващи практики в съответствие с Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар ⁽²⁾, както и с Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 г. за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар (Директива за електронната търговия) ⁽³⁾ и Директива 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2002 г. относно дистанционната търговия на потребителски финансови услуги ⁽⁴⁾. Допълнителните разпоредби в тези директиви продължават да се прилагат. При все това е нужно да се поясни отношението между настоящата директива и Директива 2002/65/ЕО във връзка с изискването за преддоговорна информация.
- (23) Изискваната информация следва да бъде съответстваща на потребностите на ползвателите и да се съобщава по стандартен начин. Въпреки това изискванията за информация при еднократна платежна трансакция следва да се различават от изискванията при рамков договор, предвиждащ изпълнението на поредица от платежни трансакции.
- (24) На практика рамковите договори и включените в тях платежни трансакции са много по-разпространени и икономически значими, отколкото еднократните платежни трансакции. При наличие на платежна сметка или специфичен платежен инструмент, е необходим рамков договор. Ето защо изискванията за предварителна информация при рамкови договори следва да бъдат всеобхватни и информацията следва винаги да бъде предоставена на хартиен или друг дълготраен носител, като разпечатки от устройства за разпечатване на извлечения по сметки, дискети, CD-ROM, DVD, компютърни твърди дискове, на които може да се съхраняват електронни съобщения, както и интернет

⁽¹⁾ ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36.

⁽²⁾ ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 22.

⁽³⁾ ОВ L 178, 17.7.2000 г., стр. 1.

⁽⁴⁾ ОВ L 271, 9.10.2002 г., стр. 16. Директива, изменена с Директива 2005/29/ЕО.

▼B

страници, които са достъпни за последващи справки за период от време, достатъчен за целите на информацията и позволяващ непромененото възпроизвеждане на съхранената информация. При все това доставчикът на платежни услуги и ползвателят на платежни услуги следва да разполагат с възможност да уговорят в рамковия договор начина на предоставяне на последваща информация относно извършените платежни транзакции, например, че при интернет банкиране цялата информация относно платежната сметка е на разположение онлайн.

- (25) При еднократни платежни транзакции доставчикът на платежни услуги следва винаги да предоставя по своя инициатива само съществената информация. Тъй като платецът обикновено присъства при подаването на платежното нареждане, не е необходимо да се изисква информацията винаги да бъде предоставяна на хартиен или друг дълготраен носител. Доставчикът на платежни услуги може да даде информацията устно на гишето или по друг леснодостъпен начин, например чрез излагане на общите условия на табло в помещенията си. Също така следва да бъде дадена информация къде може да бъде намерена по-подробна информация (например адрес на интернет страница). При все това по искане на потребителя съществената информация следва да му бъде дадена на хартиен или друг дълготраен носител.

- (26) Настоящата директива следва също така да предвиди в полза на потребителя правото да получи безплатно релевантна информация, преди да бъде обвързан с договор за платежни услуги. Потребителят следва и да може да поиска безплатно на хартиен носител предварителна информация, както и рамковия договор, по всяко време на договорните отношения, така че да има възможност да сравни услугите и условията на различни доставчици на платежни услуги и в случай на спор да провери своите права и задължения по договора. Тези разпоредби следва да са съвместими с Директива 2002/65/ЕО. Изричните разпоредби в настоящата директива относно безплатната информация не следва да водят до налагането на такси за предоставяне на информация на потребителите по други приложими директиви.

- (27) При определяне на начина, по който изискваната информация се дава от доставчика на платежни услуги на ползвателя на платежни услуги, следва да се вземат предвид нуждите на ползвателя, както и практическите технически аспекти и съотношението между разходи и ефективност в зависимост от конкретната ситуация и с оглед на уговореното в съответния договор за платежни услуги. По този начин настоящата директива следва да разграничи двата начина, по които доставчикът на платежни услуги дава информация: информацията се предоставя, тоест съобщава по инициатива на доставчика на платежни услуги в подходящото време съгласно изискванията на настоящата директива, без допълнително настояване от страна на ползвателя на платежни услуги, или информацията се осигурява на разположение на ползвателя на платежни услуги, като се взема под внимание всяко негово искане за допълнителна информация. В последния случай ползвателят на платежни услуги следва да предприеме активни действия, за да получи информацията, като например изрично да я поиска от доставчика на платежни услуги, да влезе в електронната кутия на банковата си сметка или да постави банкова карта в устройство за разпечатване на извлечения по сметка. За тази цел доставчикът на платежни услуги следва да гарантира, че достъпът до информацията е

▼B

възможен и че информацията е на разположение на ползвателя на платежни услуги.

- (28) В допълнение потребителят следва да получава основна информация относно извършените платежни транзакции без допълнителни такси. В случай на еднократна платежна транзакция доставчикът на платежни услуги не следва да налага отделни такси за тази информация. По същия начин последващата месечна информация относно платежни транзакции, извършени по силата на рамковия договор, следва да бъде давана безплатно. При все това, като се вземат предвид значението на прозрачността при ценообразуването и различните нужди на клиентите, страните следва да имат възможност да уговорят заплащане на такси за информация на по-кратки интервали или за допълнителна информация. За да се вземат предвид различните национални практики, на държавите-членки следва да бъде разрешено да установяват правила, според които месечните извлечения от платежни сметки на хартиен носител винаги да бъдат давани безплатно.
- (29) С цел улесняване на мобилността на клиентите следва да е възможно потребителите на платежни услуги да прекратяват рамков договор след изтичането на една година, без да заплащат такси за това. Срокът за предизвестие за потребителите следва да бъде не по-дълъг от един месец, а за доставчиците на платежни услуги — не по-кратък от два месеца. Настоящата директива не следва да засяга задължението на доставчика на платежни услуги да прекрати договора за платежни услуги при изключителни обстоятелства, произтичащо от други разпоредби на общностното или националното законодателство, като законодателството в областта на изпирането на пари и финансирането на тероризъм, както и всички действия, целящи замразяването на средства или специални мерки, свързани с предотвратяването и разследването на престъпления.
- (30) Платежните инструменти с ниска стойност следва да съставляват евтина и лесна за използване алтернатива за стоки и услуги с ниска цена и не следва да бъдат обременени с прекомерни изисквания. Поради това съответните изисквания за информация и правилата за тяхното изпълнение следва да се ограничат до съществена информация, като се вземат предвид и техническите възможности, които оправдано могат да се очакват от инструменти, предназначени за разплащания с ниска стойност. Въпреки по-лекия режим, ползвателите на платежни услуги следва да се ползват от адекватна защита с оглед на ограничените рискове, произтичащи от тези платежни инструменти, особено по отношение на предплатените платежни инструменти.
- (31) За да се намалят рисковете и последиците от неразрешени или неточно изпълнени платежни транзакции, ползвателят на платежни услуги следва да информира своевременно доставчика на платежни услуги за всяко оспорване, свързано с предполагаеми неразрешени или неточно изпълнени платежни транзакции, при условие че доставчикът на платежни услуги е изпълнил задълженията си за информация съгласно настоящата директива. Ако ползвателят на платежни услуги е спазил срока за уведомяване, той следва да може да предяви претенцията си в рамките на предвидените по националното законодателство срокове. Настоящата директива не следва да засяга други претенции между ползватели на платежни услуги и доставчици на платежни услуги.
- (32) С оглед насърчаване на ползвателите на платежни услуги да уведомяват доставчика си без неоснователно забавяне за кражба или загуба на платежен инструмент, намалявайки по

▼B

този начин риска от неразрешени платежни трансакции, ползвателят следва да носи отговорност само до определен ограничен размер, освен ако ползвателят на платежни услуги не е действал чрез измама или при груба небрежност. Освен това, след като ползвателят е уведомил доставчика на платежни услуги, че съществува опасност с платежния му инструмент да бъде злоупотребено, от ползвателя не следва да се изисква да покрива допълнителни загуби, произтичащи от неопозволена употреба на този инструмент. Настоящата директива не следва да засяга отговорността на доставчиците на платежни услуги за техническата сигурност на собствените им продукти.

- (33) С цел да се прецени проявата на небрежност от страна на ползвателя на платежни услуги, следва да бъдат взети предвид всички обстоятелства. Доказателствата и степента на предполагаемата небрежност следва да се оценяват в съответствие с националното законодателство. Договорните условия по предоставянето и използването на платежни инструменти, водещи до увеличаването на доказателствената тежест за потребителя или до намаляване на доказателствената тежест за издателя, се считат за нищожни.
- (34) При все това, с цел запазване на съществуващите нива на защита на потребителите и насърчаване на доверието в безопасното използване на електронни платежни инструменти, държавите-членки следва да могат да установят по-малко строги от посочените по-горе правила. Обстоятелството, че различните платежни инструменти включват различни видове риск, следва да се вземе съответно под внимание, като така се насърчи издаването на по-сигурни инструменти. Държавите-членки следва да имат право да ограничат отговорността на платеца или изцяло да го освободят от отговорност, освен когато той е действал чрез измама.
- (35) Следва да се предвидят разпоредби за разпределението на загубите при неразрешени платежни трансакции. Различни разпоредби могат да се прилагат за ползватели на платежни услуги, които не са потребители, тъй като такива ползватели обикновено са в състояние да преценят по-добре риска от измама и да предприемат насрещни мерки.
- (36) Настоящата директива следва да установи правилата за възстановяване на средства с цел защита на потребителите, когато размерът на изпълнената платежна трансакция надвишава разумно предвидимия размер. Доставчиците на платежни услуги следва да могат да предоставят дори по-благоприятни условия на своите клиенти и, например, да възстановяват средствата при всяка оспорена платежна трансакция. Когато ползвателят предяви претенция за възстановяване на средства по платежна трансакция, правото на възстановяване не следва да засяга отговорността на платеца спрямо получателя по основното правоотношение, например при поръчани, потребени или законно фактурирани стоки или услуги, нито правата на ползвателя за отмяна на платежно нареждане.
- (37) За целите на финансовото планиране и навременното изпълнение на задължения за плащане потребителите и предприятията се нуждаят от сигурност относно срока на изпълнение на платежно нареждане. Затова настоящата директива следва да определи момент, в който се пораждат правата и задълженията, а именно момента на получаване на платежното нареждане от доставчика на платежни услуги, включително когато той е имал възможността да го получи посредством договорени в договора за платежни услуги средства за комуникация, независимо от предишно участие в процеса, довел до създаването и предаването на платежното

▼B

нареждане, например сигурност и възможност за проверка на паричните наличности, информация относно използването на персоналния идентификационен номер или издаване на обещание за плащане. Освен това получаване на платежно нареждане е налице, когато доставчикът на платежни услуги на платеца получи платежно нареждане за задължаване на сметката на платеца. В това отношение е без значение денят или моментът, в който получателят предава на своя доставчик на платежни услуги нареждане за събиране на плащането, например при плащания с карти или директни дебити, или когато доставчикът на платежни услуги е предоставил на получателя предварително финансиране със свързани с такова плащане суми (във вид на кредит под условие по неговата сметка). В случай че доставчикът на платежни услуги няма договорно или законово основание за отказ, ползвателите следва да могат да разчитат на точно изпълнение на пълно и валидно платежно нареждане. Ако доставчикът на платежни услуги откаже изпълнението на платежно нареждане, отказът и причината за него следва да се съобщят при първа възможност на ползвателя на платежни услуги съгласно изискванията на общностното и националното право.

- (38) С оглед на скоростта, с която съвременните напълно автоматизирани платежни системи обработват платежните транзакции, което означава, че след определен момент платежните нареждания не могат да се отменят, без това да доведе до високи разходи за ръчна намеса, е необходимо да се определи ясен краен срок за отмяна на плащане. При все това моментът може да се променя по споразумение между страните в зависимост от вида на платежната услуга и на платежното нареждане. В този контекст отмяната е приложима само за правоотношението между ползвателя на платежни услуги и доставчика на платежни услуги, без да се засягат неотменимостта и окончателността на платежните транзакции в платежните системи.
- (39) Подобна неотменимост не следва да засяга правото или задължението на доставчика на платежни услуги съгласно законодателството на някои държави-членки да възстанови на платеца сумата по извършената платежна транзакция при спор между платеца и получателя, произтичащо от рамков договор на платеца или от национални закони, подзаконови и административни разпоредби или насоки. Такова възстановяване се счита за ново платежно нареждане. Освен в тези случаи, правните спорове, възникнали по основното за платежно нареждане правоотношение, следва да се разрешават единствено между платеца и получателя.
- (40) От съществено значение за напълно интегрираната и автоматизирана обработка на плащанията и за правната сигурност по отношение на изпълнението на задълженията по основното правоотношение между ползвателите на платежни услуги е сметката на получателя да бъде заверена с цялата преведена от платеца сума. Съответно, за никой от участващите в изпълнението на платежните транзакции посредници не следва да бъде възможно да прави удържки от сумата по превода. Въпреки това получателят следва да може да сключва договор със своя доставчик на платежни услуги, по силата на който последният да може да удържа дължимите му такси. Независимо от това, с цел да се даде възможност на получателя да провери дали дължимата сума е точно изплатена, в предоставената относно платежната транзакция информация следва да бъде отбелязан не само целият размер на преведените средства, но и размерът на таксите.
- (41) По отношение на таксите опитът е показал, че поделянето на таксите между платеца и получателя е най-ефикасната

▼B

система, тъй като улеснява автоматизираната обработка на плащанията. Поради това следва да се предвиди при нормални условия таксите да се начисляват директно на платеца и получателя от техните съответни доставчици на платежни услуги. Това обаче следва да се прилага само когато платежната транзакция не налага обмяна на валута. Размерът на събираните такси може да бъде нулев, тъй като разпоредбите на настоящата директива не засягат практики, при които доставчик на платежни услуги не начислява на потребителите такси за заверяване на техните сметки. По същия начин, в зависимост от условията по договора, доставчик на платежни услуги може да начислява такси само от получателя (търговец) за използването на платежната услуга, което означава, че на платеца не се налагат такси. Събирането на такси от платежните системи може да се извършва под формата на абонамент. Разпоредбите относно преведената сума или начислените такси нямат преки последици върху ценообразуването между доставчици на платежни услуги или посредници.

- (42) За да се насърчат прозрачността и конкуренцията, доставчикът на платежни услуги не следва да възпрепятства получателя да иска от платеца такси за използването на специфичен платежен инструмент. Въпреки че получателят следва да е свободен да начислява такси за използването на определен платежен инструмент, държавите-членки могат да решат дали да наложат забрана или ограничения на подобна практика, когато по тяхна преценка това се налага с цел предотвратяване на злоупотреба при ценообразуване или ценообразуване, което може да има отрицателни последици за използването на определен платежен инструмент, като се вземе предвид необходимостта от насърчаване на конкуренцията и използването на ефикасни платежни инструменти.
- (43) С оглед подобряване на ефективността на плащанията на територията на Общността, за изпълнението на всички платежни нареждания в евро или във валута на държава-членка извън Евроната, включително кредитни и налични парични преводи, извършвани по инициатива на платеца, следва да се постави изискване за максимален срок от един ден. За всички останали плащания, като например плащания по инициатива на или чрез получателя, включително директни дебити и плащания с карта, при отсъствие на изрично споразумение между доставчика на платежни услуги и платеца, в което да се определя по-дълъг срок за изпълнение, следва да важи същият еднодневен срок за изпълнение. Ако платежното нареждане е подадено на хартиен носител, посочените срокове могат да бъдат удължени с още един работен ден. Това позволява да се продължи предоставянето на платежни услуги на потребителите, които са свикнали да използват само документи на хартиен носител. При ползването на схема за директни дебити доставчикът на платежни услуги на получателя следва да изпрати искането за дебитиране в уговорения между получателя и неговия доставчик на платежни услуги срок, за да се даде възможност за плащане на уговорения падеж. Предвид обстоятелството, че националните платежни инфраструктури често са високоефективни и за да се предотврати евентуално влошаване на съществуващите равнища на обслужване, държавите-членки следва да имат право да запазят или да установят правила, които предвиждат срокове за изпълнение, по-кратки от един работен ден, когато е уместно.
- (44) Разпоредбите относно превода на пълния размер на сумата и относно срока за изпълнение следва да представляват добра

▼B

практика, когато един от доставчиците на платежни услуги не се намира на територията на Общността.

- (45) За да могат ползвателите на платежни услуги да направят своя избор, е важно да знаят какви са реалните разходи и такси за платежни услуги. Съответно не следва да се допуска използване на непрозрачни методи на ценообразуване, тъй като е всеизвестно, че тези методи значително затрудняват ползвателите при установяването на реалната цена на платежната услуга. По-конкретно, не трябва да се разрешава посочването на вальор в ущърб на ползвателя.
- (46) Гладкото и ефективно функциониране на платежната система зависи от възможността на ползвателя да разчита, че доставчикът на платежни услуги ще изпълни платежната транзакция точно и в уговорения срок. Обикновено доставчикът е в състояние да прецени рисковете, свързани с платежната транзакция. Именно доставчикът е този, който предоставя платежната система, предприема мерки за обратно изискване на погрешно преведени средства и в повечето случаи решава кои посредници да използва при изпълнението на определена платежна транзакция. Предвид всички тези съображения е напълно целесъобразно, освен в случаите на извънредни и непредвидими обстоятелства, доставчикът на платежни услуги да носи отговорност за изпълнението на приета от ползвателя платежна транзакция, освен в случаите на действия и бездействия от страна на доставчика на платежни услуги на получателя, за които е отговорен единствено получателят. Въпреки това, с цел да не се допусне плащането да остане незащитен в необичайната ситуация, когато може да остане открит (*non liquet*) въпросът, дали платената сума е била надлежно получена или не от доставчика на платежни услуги на получателя, доставчикът на платежни услуги на платеца следва да носи съответстващата доказателствена тежест. По правило може да се очаква посредническата институция, обикновено „независимо“ образувание, като централна банка или клирингова къща, което прехвърля сумата от изпращащия на получаващия доставчик на платежни услуги, да съхранява данните по сметката и да ги предостави при необходимост. Когато сметката на получаващия доставчик на платежни услуги е била заверена със сумата, получателят следва незабавно да придобие права срещу своя доставчик на платежни услуги за заверяване на неговата сметка.
- (47) Доставчикът на платежни услуги на платеца следва да носи отговорността за точното изпълнение на плащането, включително за цялата сума на платежната транзакция и за срока на изпълнение, както и пълна отговорност за неизпълнение от страна на други лица по платежната верига до сметката на получателя. Вследствие на тази отговорност, в случай че сметката на доставчика на платежни услуги на получателя не е заверена с цялата сума, доставчикът на платежни услуги на платеца следва да коригира платежната транзакция или своевременно да възстанови на платеца съответната сума от транзакцията, без да се засягат други претенции, които могат да бъдат предявени съгласно националното право. Настоящата директива следва да се отнася само до договорни задължения и отговорност между ползвателя на платежни услуги и неговия доставчик на платежни услуги. При все това, за точното извършване на кредитните преводи и другите платежни услуги, се изисква доставчиците на платежни услуги и техните посредници, например тези, които осъществяват обработката на данни, да имат договори, в които са уговорени техните насрещни права и задължения. Въпросите, свързани с отговорността, са основен елемент от тези типови договори. С цел да се

▼B

осигури надеждност на доставчиците на платежни услуги и на посредниците, участващи в платежна транзакция, е необходима правна сигурност за това, че доставчик на платежни услуги, който не е отговорен, ще бъде обезщетен за претърпените загуби или за изплатените суми съгласно разпоредбите на настоящата директива относно отговорността. Допълнителните права и подробностите относно съдържанието на правото на регресен иск и отношението към искания към доставчика на платежни услуги или посредник, свързани с неточно извършена платежна транзакция, следва да бъдат определени съгласно условията на договора.

- (48) Доставчикът на платежни услуги следва да може недвусмислено да определи информацията, необходима за точното изпълнение на платежно нареждане. От друга страна обаче, за да се избегне разпокъсване и застрашаване на изграждането на интегрирани платежни системи в Общността, на държавите-членки следва да бъде забранено да изискват използването на специфичен идентификатор за платежни транзакции. Това обаче не бива да пречат държавите-членки да изискват от доставчика на платежни услуги на платеца да действа с дължимата грижа и да проверява, когато е технически възможно и без да се изисква ръчна намеса, съответствието на уникалния идентификатор, а в случай на несъответствие — да откаже платежното нареждане и да информира платеца за това. Отговорността на доставчика на платежни услуги следва да бъде ограничена до точното изпълнение на платежната транзакция в съответствие с платежното нареждане на ползвателя на платежни услуги.
- (49) С цел улесняване на ефективното предотвратяване на измами и борбата срещу измамите при плащания в Общността следва да се предвидят разпоредби за ефективен обмен на данни между доставчиците на платежни услуги, които следва да имат право да събират, обработват и обменят лични данни за лица, участващи в измами при плащания. Всички тези дейности следва да се извършват в съответствие с разпоредбите на Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни ⁽¹⁾.
- (50) Необходимо е да се осигури ефективното прилагане на разпоредбите на националното право, приети в изпълнение на настоящата директива. Поради това следва да се установят подходящи процедури, чрез които ще бъде възможно да се предявяват възражения срещу доставчици на платежни услуги, които не спазват тези разпоредби, и да се гарантира, когато е уместно, налагането на подходящи, съразмерни, пропорционални и възпиращи санкции.
- (51) Без да се засяга правото на потребителите да предявяват искове по съдебен ред, държавите-членки следва да осигурят наличието на лесно достъпни и ефективни способи за извънсъдебно разрешаване на спорове между доставчиците на платежни услуги и потребителите, произтичащи от предвидените в настоящата директива права и задължения. Член 5, параграф 2 от Римската конвенция относно приложимото право към договорните задължения ⁽²⁾ гарантира, че потребителят не може да бъде лишен от защитата, която му осигуряват задължителните разпоредби на правото на държавата, в която се намира неговото

⁽¹⁾ ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31. Директива, изменена с Регламент (ЕО) № 1882/2003 (ОВ L 284, 31.10.2003 г., стр. 1).

⁽²⁾ ОВ C 27, 26.1.1998 г., стр. 34.

▼B

обичайно местопребиваване, посредством договорни уговорки относно приложимото право.

- (52) Държавите-членки следва да определят дали компетентните органи, натоварени с издаването на лицензи на платежните институции, биха могли също да бъдат компетентни органи в извънсъдебните процедури за разглеждане на възражения и разрешаване на спорове.
- (53) Разпоредбите на настоящата директива не следва да засягат разпоредбите на националното право по отношение на отговорността за грешки при отразяването или предаването на данни.
- (54) Тъй като е необходимо да се преразгледа ефективното действие на настоящата директива и да се следи напредъкът в изграждането на единен платежен пазар, от Комисията следва да се изиска да представи доклад три години след края на срока за транспониране на настоящата директива в националните законодателства. С оглед на глобалното интегриране на финансовите услуги и хармонизирането на защитата на потребителите, както и с цел ефективно прилагане на настоящата директива преразглеждането следва да бъде съсредоточено върху вероятната необходимост от разширяване на приложното поле на директивата по отношение на валутите на държавите извън ЕС и на платежните трансакции, при които само един от участващите доставчици на платежни услуги се намира в Общността.
- (55) Тъй като разпоредбите на настоящата директива заменят разпоредбите на Директива 97/5/ЕО, посочената директива следва да бъде отменена.
- (56) Необходимо е да се установят по-подробни правила относно използването чрез измама на платежни карти, област, която понастоящем се урежда с Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 1997 г. относно защитата на потребителя по отношение на договорите от разстояние ⁽¹⁾ и Директива 2002/65/ЕО. Следователно посочените директиви следва да бъдат съответно изменени.
- (57) Тъй като съгласно Директива 2006/48/ЕО правилата относно кредитните институции не се прилагат за финансовите институции, следва да се предвиди за последните да се прилагат същите изисквания, които важат за платежните институции, за да могат да предоставят платежни услуги на територията на Общността. Следователно Директива 2006/48/ЕО следва да бъде съответно изменена.
- (58) Тъй като наличният паричен превод е определен в настоящата директива като платежна услуга, за която се изисква наличието на лиценз за извършване на дейност като платежна институция или регистрация за някои физически или юридически лица, които се ползват от клаузата за освобождаване при определени обстоятелства, посочени в разпоредбите на настоящата директива, Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризъм ⁽²⁾ следва да бъде съответно изменена.

⁽¹⁾ ОВ L 144, 4.6.1997 г., стр. 19. Директива, последно изменена с Директива 2005/29/ЕО.

⁽²⁾ ОВ L 309, 25.11.2005 г., стр. 15.

▼B

- (59) В интерес на правната сигурност е целесъобразно да се предвидят преходни разпоредби, в съответствие с които лицата, които са започнали да упражняват дейност като платежни институции в съответствие с действащото национално законодателство преди влизането в сила на настоящата директива, да продължат да упражняват тази дейност в съответната държава-членка за определен период.
- (60) Доколкото целите на настоящата директива, и по-специално създаването на единен пазар на платежните услуги, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки, тъй като това налага хармонизиране на множество различни правила, действащи понастоящем в правните системи на държавите-членки, и следователно могат да бъдат постигнати по-добре на общностно равнище, Общността може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарността, установен в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалността, установен в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тази цел.
- (61) Мерките, необходими за изпълнение на настоящата директива, следва да бъдат приети в съответствие с Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. относно установяване на условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията ⁽¹⁾.
- (62) По-специално, Комисията следва бъде оправомощена да приеме разпоредби по прилагането, за да се вземе предвид развитието на технологиите и пазара. Тъй като тези мерки са с общ характер и са предназначени да изменят несъществени елементи на настоящата директива, те трябва да бъдат приети в съответствие с процедурата по регулиране с контрол, предвидена в член 5а от Решение 1999/468/ЕО.
- (63) В съответствие с точка 34 от Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество ⁽²⁾ държавите-членки се насърчават да изготвят за себе си и в интерес на Общността свои собствени таблици, които, доколкото е възможно, илюстрират съответствието между настоящата директива и приетите мерки за нейното транспониране, и да ги направят обществено достояние,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ДЯЛ I

ПРЕДМЕТ, ПРИЛОЖНО ПОЛЕ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет

1. Настоящата директива определя правилата, в съответствие с които държавите-членки разграничават следните шест категории доставчици на платежни услуги:

▼M1

- а) кредитни институции по смисъла на член 4, параграф 1, буква а) от Директива 2006/48/ЕО, включително разположени на територията на Общността клонове по смисъла на член 4, параграф 3 от посочената директива, на кредитни институции с главно управление във или, съгласно член 38 от посочената директива, извън Общността;

⁽¹⁾ ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23. Решение, изменено с Решение 2006/512/ЕО (ОВ L 200, 22.7.2006 г., стр. 11).

⁽²⁾ ОВ C 321, 31.12.2003 г., стр. 1.

▼B

- б) институции за електронни пари по смисъла на член 1, параграф 3, буква а) от Директива 2000/46/ЕО;
- в) пощенски джиро институции, оправомощени съгласно националното право да предоставят платежни услуги;
- г) платежни институции по смисъла на настоящата директива;
- д) Европейската централна банка и националните централни банки, когато не действат в качеството си на парични или други публични органи;
- е) държавите-членки или техните регионални или местни органи, когато не действат в качеството си на публични органи.

2. Настоящата директива установява и правила относно прозрачността на условията и изискванията за информация за платежните услуги, както и съответните права и задължения на ползвателите на платежни услуги и доставчици на платежни услуги във връзка с предоставянето на платежни услуги по занятие или като стопанска дейност.

*Член 2***Приложно поле**

1. Настоящата директива се прилага за платежни услуги, предоставяни в Общността. При все това, с изключение на член 73, дялове III и IV от настоящата директива се прилагат само когато и доставчикът на платежни услуги на платеца, и доставчикът на платежни услуги на получателя, или единственият доставчик на платежни услуги по платежната транзакция, се намират на територията на Общността.
2. Дялове III и IV се прилагат по отношение на платежни услуги, извършени в евро или във валутата на държава-членка извън Еврозоната.
3. Държавите-членки могат да освободят от задължението за прилагане на всички или на част от разпоредбите на настоящата директива институциите по член 2 от Директива 2006/48/ЕО, освен тези, посочени в първо и второ тире от споменатия член.

*Член 3***Изключения от приложното поле**

Настоящата директива не се прилага по отношение на:

- а) платежни транзакции, извършени изключително в наличност директно от платеца към получателя без участието на посредник;
- б) платежни транзакции, извършени от платеца за получателя посредством търговски представител, упълномощен да води преговори или да сключи договора за продажбата или покупката на стоки или услуги от името на платеца или на получателя;
- в) физическо превозване на банкноти и монети по занятие, включително тяхното събиране, обработка и доставка;
- г) платежни транзакции, свързани със събиране или доставка на пари в наличност, извършвани не по занятие, а в рамките на дейност с нестопанска цел или благотворителна дейност;
- д) услуги по предоставяне на пари в наличност от получателя на платеца като част от платежна транзакция по изрично искане от ползвателя на платежна услуга, направено непосредствено преди изпълнението на платежна транзакция чрез плащане за покупка на стоки или услуги;

▼B

- е) дейност, свързана с обмяна на пари, тоест транзакции cash-to-cash, когато средствата не се държат по платежна сметка;
- ж) платежни транзакции на основание на някой от следните документи, представени на доставчика на платежни услуги с оглед предоставяне на средства на получателя:
 - i) чекове на хартиен носител в съответствие с Женевската конвенция от 19 март 1931 г., която предвижда единен закон за чековете;
 - ii) чекове на хартиен носител, подобни на посочените в подточка i) и уредени от закона на държава-членка, която не е страна по Женевската конвенция от 19 март 1931 г., която предвижда единен закон за чековете;
 - iii) менителнични ефекти на хартиен носител съгласно Женевската конвенция от 7 юни 1930 г., която предвижда единен закон за менителниците и записите на заповед;
 - iv) менителнични ефекти на хартиен носител, подобни на посочените в подточка iii) и уредени от закона на държава-членка, която не е страна по Женевската конвенция от 7 юни 1930 г., която предвижда единен закон за менителниците и записите на заповед;
 - v) ваучери на хартиен носител;
 - vi) пътнически чекове на хартиен носител; или
 - vii) пощенски записи на хартиен носител съгласно определението на Всемирния пощенски съюз;
- з) платежни транзакции, извършени чрез система за сетълмент на плащания или на ценни книжа между агенти по сетълмента, централни съконтрагенти, клирингови къщи и/или централни банки и други участници в системата, и доставчици на платежни услуги, без да се засяга действието на член 28;
- и) платежни транзакции във връзка с услуги, свързани с обслужването на ценни книжа, включително дивиденди, доходи или други разпределения, обратно изкупуване или продажба, извършени от лицата, посочени в буква з), или от инвестиционни посредници, кредитни институции, предприятия за колективно инвестиране или дружества за управление на активи, предоставящи инвестиционни услуги, както и всички други образувания, които имат право да осъществяват попечителство на финансови инструменти;
- й) услуги, предоставяни от доставчици на технически услуги, подпомагащи предоставянето на платежни услуги, без да придобиват в нито един момент владението върху средствата по превода, включително обработка и съхранение на данни, доверителни услуги или услуги за защита на личния живот, установяване на автентичността на данни и образувания, предоставяне на информационни технологии (ИТ) и комуникационни мрежи, предоставяне и поддръжка на терминали и устройства, използвани за платежни услуги;
- к) услуги, основани на инструменти, които могат да бъдат използвани за придобиване на стоки или услуги, единствено в помещенията на издателя или по силата на търговски договор с издателя или в рамките на ограничена мрежа от свързани доставчици на услуги, или за ограничен набор от стоки или услуги;

▼B

- л) платежни транзакции, изпълнявани чрез телекомуникационно, цифрово или информационно устройство, когато закупените стоки или услуги се доставят на и се използват чрез телекомуникационно, цифрово или информационно устройство, при условие че операторът на телекомуникационни, цифрови или информационни услуги не действа само като посредник между ползвателя на платежни услуги и доставчика на стоки и услуги;
- м) платежни транзакции, извършвани между доставчици на платежни услуги, техни представители или клонове за тяхна собствена сметка;
- н) платежни транзакции между предприятие майка и негово дъщерно предприятие или между дъщерни предприятия на едно и също предприятие майка, без посредническата намеса на доставчик на платежни услуги, различен от предприятие, принадлежащо към същата група, или
- о) услуги по теглене на пари в наличност посредством терминални устройства АТМ, предоставени от името на един или повече издатели на карти, които не са страна по рамковия договор с потребителя, теглещ пари от платежна сметка, при условие че тези доставчици не извършват други платежни услуги, посочени в приложението.

*Член 4***Определения**

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

1. „държава-членка по произход“ означава всяка от следните:
 - i) държавата-членка, в която се намира седалището на доставчика на платежни услуги; или
 - ii) когато доставчикът на платежни услуги няма седалище съгласно националното му право — държавата-членка, в която се намира централното му управление;
2. „приемаща държава-членка“ означава държава-членка, различна от държавата-членка по произход, в която доставчикът на платежни услуги има представител или клон, или предоставя платежни услуги;
3. „платежна услуга“ означава всяка една от стопанските дейности, изброени в приложението;
4. „платежна институция“ означава юридическо лице, на което в съответствие с член 10 е издаден лиценз за предоставяне и извършване на платежни услуги в цялата Общност;
5. „платежна транзакция“ означава действие от страна на платеща или получателя по внасяне, прехвърляне или теглене на средства, независимо от съответните задължения по основното правоотношение между платеща и получателя;
6. „платежна система“ означава система за прехвърляне на средства, функционираща въз основа на формални и стандартизирани процедури и общи правила за обработка, клиринг и/или сетълмент на платежни транзакции;

▼B

7. „платец“ означава физическо или юридическо лице, което е титуляр на платежна сметка и разрешава изпълнението на платежно нареждане по тази сметка или когато липсва платежна сметка, физическо или юридическо лице, което дава платежно нареждане;
8. „получател“ означава физическо или юридическо лице, определено като краен получател на средства, които са предмет на платежна транзакция;
9. „доставчик на платежни услуги“ означава доставчици по смисъла на член 1, параграф 1, както и физически и юридически лица, за които се прилага освобождаването по член 26;
10. „ползвател на платежни услуги“ означава физическо или юридическо лице, което се ползва от платежната услуга в качеството си на платец или получател, или и в двете качества;
11. „потребител“ означава физическо лице, което при договори за предоставяне на платежни услуги, уредени с настоящата директива, извършва дейност, различна от неговото занятие, професионална или стопанска дейност;
12. „рамков договор“ означава договор за платежни услуги, с който се урежда бъдещото изпълнение на отделни или на поредица от платежни транзакции и който може да съдържа задължението и условията за откриване на платежна сметка;
13. „наличен паричен превод“ означава платежна услуга, при която средства са получени от платеща, без да са открити платежни сметки на името на платеща или на получателя, с единствена цел прехвърляне на съответната сума на получателя или на друг доставчик на платежни услуги, действащ от името на получателя, и/или когато тези средства се получават от името на получателя и са му осигурени на разположение;
14. „платежна сметка“ означава сметка, водена на името на един или повече ползватели на платежна услуга, използвана за изпълнението на платежни транзакции;
15. „средства“ означава банкноти и монети, безналични пари и електронни пари по смисъла на член 1, параграф 3, буква б) от Директива 2000/46/ЕО;
16. „платежно нареждане“ означава всяко нареждане от платеща или получателя към доставчика на платежни услуги, с което се иска изпълнението на платежна транзакция;
17. „вальор“ означава референтна дата, използвана от доставчик на платежни услуги за изчисляване на лихвите по средствата, с които е задължена или заверена платежна сметка;
18. „референтен обменен курс“ означава обменният курс, използван като основа за изчисляване на всякакъв валутен курс и който се предоставя от доставчика на платежни услуги или от общодостъпен източник;
19. „установяване на автентичността“ означава процедурата, която позволява на доставчика на платежна услуга да провери използването на конкретен платежен инструмент, включително неговите персонализирани защитни характеристики;
20. „референтен лихвен процент“ означава лихвеният процент, използван като основа за изчисляване на всякакъв лихвен процент и който произтича от общодостъпен източник, който може да бъде проверен от двете страни по договор за предоставяне на платежна услуга;

▼B

21. „уникален идентификатор“ означава комбинация от букви, цифри или символи, съобщена на ползвателя на платежни услуги от доставчика на платежни услуги и която трябва да бъде предоставена от ползвателя на платежни услуги за да може еднозначно да бъде установен другия ползвател на платежни услуги и/или неговата платежна сметка при платежна транзакция;
22. „представител“ означава физическо или юридическо лице, което действа от името на платежна институция при предоставяне на платежни услуги;
23. „платежен инструмент“ означава персонализирано(и) устройство(ва) и/или набор от процедури, договорени между ползвателя на платежни услуги и доставчика на платежни услуги и използвани от ползвателя на платежни услуги с цел подаване на платежно нареждане;
24. „средства за дистанционна комуникация“ се отнася за всякакви средства, с които без едновременното физическо присъствие на доставчика и ползвателя на платежни услуги може да се сключи договор за платежна услуга;
25. „дълготраен носител“ означава всеки инструмент, който позволява на ползвателя на платежни услуги да съхранява информация, адресирана лично до него, по начин, достъпен за последващи справки за период от време, достатъчно за целите на информацията и който позволява непромененото възпроизвеждане на съхранената информация;
26. „микропредприятие“ означава предприятие, което към момента на сключване на договора за платежни услуги е предприятие по смисъла на член 1 и член 2, параграфи 1 и 3 от приложението към Препоръка 2003/361/ЕО;
27. „работен ден“ означава ден, в който съответният доставчик на платежни услуги на платеца или доставчикът на платежни услуги на получателя, които участват в изпълнението на платежната транзакция, осъществяват дейност, необходима за изпълнението на платежната транзакция;
28. „директен дебит“ означава платежна услуга по задължаване на платежна сметка на платец, когато платежната транзакция се извършва по инициатива на получателя, въз основа на даденото от платеца съгласие на получателя, на доставчика на платежни услуги на получателя или на доставчика на платежни услуги на платеца;
29. „клон“ означава място на стопанска дейност, различно от централното управление, което е част от платежна институция, няма правосубектност и пряко извършва някои или всички операции, присъщи за стопанската дейност на платежната институция; всички места на стопанска дейност, създадени в рамките на една държава-членка от платежна институция с централно управление в друга държава-членка, се считат за един клон;
30. „група“ означава група от предприятия, която се състои от предприятие майка, неговите дъщерни предприятия и образуванията, в които предприятието майка или неговите дъщерни предприятия имат участие, както и предприятията, свързани помежду си по смисъла на член 12, параграф 1 от Директива 83/349/ЕИО.



ДЯЛ II

ДОСТАВЧИЦИ НА ПЛАТЕЖНИ УСЛУГИ

ГЛАВА I

Платежни институции

Раздел 1

Общи правила

Член 5

Заявления за лиценз

Заявленията за получаване на лиценз за извършване на дейност като платежна институция се подават до компетентните органи на държавата-членка по произход заедно със следните документи:

- а) програма на операциите, в която се посочва по-специално видът на предвижданите платежни услуги;
- б) бизнес план, включващ прогнозен бюджет за първите три финансови години, което показва, че заявителят е в състояние да използва подходящи и съответстващи системи, ресурси и процедури, необходими за надеждното извършване на неговата дейност;
- в) доказателство, че платежната институция разполага с началния капитал, предвиден в член 6;
- г) за платежните институции, посочени в член 9, параграф 1 — описание на предприетите мерки за защита на средствата на ползвателите на платежни услуги в съответствие с член 9;
- д) описание на управленската структура и механизмите за вътрешен контрол, включително механизмите за управление на риска, административните и счетоводните процедури на заявителя, което показва, че тази управленска структура, механизми и процедури за контрол са съразмерни, подходящи, надеждни и достатъчни;
- е) описание на механизмите за вътрешен контрол, установени от заявителя в изпълнение на задълженията му по отношение на изпирането на пари и финансирането на тероризъм съгласно Директива 2005/60/ЕО и Регламент (ЕО) № 1781/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 15 ноември 2006 г. относно информацията за платеца, придружаваща паричните преводи ⁽¹⁾;
- ж) описание на организационната структура на заявителя, включително, ако е приложимо, описание на планираното използване на представители и клонове, както и описание на условията за възлагане на дейности на подизпълнители, както и участието му в национална или международна платежна система;
- з) идентификационни данни на лицата, които пряко или косвено притежават квалифицирано дялово участие по смисъла на член 4, параграф 11 от Директива 2006/48/ЕО в капитала на заявителя, размер на дяловото им участие и доказателство за това, че са подходящи предвид необходимостта да се гарантира стабилно и разумно управление на платежната институция;
- и) самоличността на директорите и на лицата, отговарящи за управлението на платежната институция лица, и когато е подходящо, на лицата, отговарящи за управлението на свър-

⁽¹⁾ ОВ L 345, 8.12.2006 г., стр. 1.

▼B

заната с платежни услуги дейност на платежната институция, както и доказателство, че те са с добра репутация и притежават подходящата квалификация и опит за предоставяне на платежни услуги, определени от държавата-членка по произход на платежната институция;

- й) когато е приложимо, идентификационни данни на задължителните одитори и одиторски дружества, определени в Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети ⁽¹⁾;
- к) правно положение и устав на заявителя;
- л) адрес на централното управление на заявителя.

За целите на букви г), д) и ж) заявителят представя описание на правилата си за одит и правилата си за дейност, установени с оглед предприемане на всички разумни стъпки за защита на интересите на ползвателите и за осигуряване на непрекъснатост и надеждност при предоставянето на платежни услуги.

*Член 6***Начален капитал**

Държавите-членки изискват от платежните институции да разполагат, към момента на получаване на лиценза, с начален капитал, включващ позициите, посочени в член 57, букви а) и б) от Директива 2006/48/ЕО, както следва:

- а) когато платежната институция предоставя само платежната услуга, посочена в точка 6 от приложението, в нито един момент капиталът ѝ не трябва да бъде под 20 000 EUR;
- б) когато платежната институция предоставя платежната услуга, посочена в точка 7 от приложението, в нито един момент капиталът ѝ не трябва да бъде под 50 000 EUR; и
- в) когато платежната институция предоставя някоя от платежните услуги, посочени в точки 1—5 от приложението, в нито един момент капиталът ѝ не трябва да бъде под 125 000 EUR.

*Член 7***Собствен капитал**

1. Собственият капитал на платежна институция, определен съгласно членове 57—61, членове 63, 64 и 66 от Директива 2006/48/ЕО, не може да спада под по-високата от сумите, посочени в член 6 или 8 от настоящата директива.

2. Държавите-членки предприемат необходимите мерки за предотвратяване на многократното използване на елементи, изпълняващи условията за собствен капитал, когато платежната институция принадлежи към същата група, към която принадлежи и друга платежна институция, кредитна институция, инвестиционен посредник, дружество за управление на активи или застрахователно предприятие. Настоящият параграф се прилага и когато платежната институция има хибриден характер и осъществява дейности, различни от предоставяне на платежни услуги, посочени в приложението.

3. Ако са изпълнени условията, предвидени в член 69 от Директива 2006/48/ЕО, държавите-членки или техните компетентни органи могат да решат да не прилагат член 8 от настоящата директива по отношение на платежните институции, включени в

⁽¹⁾ ОВ L 157, 9.6.2006 г., стр. 87.

▼B

консолидирания надзор върху кредитната институция майка съгласно Директива 2006/48/ЕО.

*Член 8***Изчисляване на собствения капитал**

1. Независимо от изискванията за начален капитал, установени в член 6, държавите-членки изискват от платежните институции да разполагат по всяко време със собствен капитал, изчислен по един от следните три метода, определен от компетентните органи в съответствие с националното законодателство:

Метод А

Собственият капитал на платежната институция представлява сума, равняваща се на най-малко 10 % от фиксираните разходи за предходната година. Компетентните органи могат да коригират това изискване в случай на съществена промяна в стопанската дейност на платежната институция спрямо предходната година. Когато платежна институция не осъществява стопанска дейност от една пълна година към датата на изчисляването, изискването е собственият капитал да е в размер на най-малко 10 % от съответните планирани в бизнес плана фиксирани разходи, освен ако компетентните органи изискат да се извърши корекция на този план.

Метод Б

Собственият капитал на платежна институция представлява сума, равняваща се най-малко на сбора от следните елементи, умножен по коефициента k , определен в параграф 2, където обемът на плащанията (ОП) представлява една дванадесета част от общата сума на извършените от платежната институция през предходната година платежни трансакции:

- а) 4,0 % от частта от ОП до 5 милиона EUR,
плюс
- б) 2,5 % от частта от ОП над 5 милиона EUR и до 10 милиона EUR,
плюс
- в) 1 % от частта от ОП над 10 милиона EUR и до 100 милиона EUR,
плюс
- г) 0,5 % от частта от ОП над 100 милиона EUR и до 250 милиона EUR,
плюс
- д) 0,25 % от частта от ОП над 250 милиона EUR.

Метод В

Собственият капитал на платежна институция представлява сума, равняваща се най-малко на съответния показател, определен в буква а), умножен по коефициента за умножение, определен в буква б), и по коефициента k , определен в параграф 2:

а) Съответният показател е сборът от следните елементи:

- приходи от лихви;
- разходи за лихви;
- получени комисиони и такси; и

▼B

— други приходи от дейността.

Всеки елемент се включва в сбора с положителния или отрицателния си знак. При изчисляването на съответния показател не могат да се използват приходи от извънредни или нередовни пера. Разходите за възлагане на дейности на трети лица могат да намалят съответния показател, ако разходите са извършени от предприятие, което е обект на надзор съгласно настоящата директива. Съответният показател се изчислява въз основа на последното дванадесетмесечно наблюдение в края на предходната финансова година. Съответният показател се изчислява въз основа на предходната финансова година. Независимо от това, изчисленият по метод В собствен капитал не трябва да спада под 80 % от средната стойност за съответния показател през предходните три финансови години. При отсъствие на проверени от одитор данни могат да се използват бизнес прогнози.

б) Коефициентът за умножение е:

- i) 10 % от частта от съответния показател до 2,5 милиона EUR,
- ii) 8 % от частта от съответния показател от 2,5 милиона EUR до 5 милиона EUR,
- iii) 6 % от частта от съответния показател от 5 милиона EUR до 25 милиона EUR,
- iv) 3 % от частта от съответния показател от 25 милиона EUR до 50 милиона EUR,
- v) 1,5 % над 50 милиона EUR.

2. Коефициентът k , който следва да се използва при методи Б и В, е:

- а) 0,5, когато платежната институция предоставя единствено платежната услуга, посочена в точка 6 от приложението;
- б) 0,8, когато платежната институция предоставя услугата, посочена в точка 7 от приложението;
- в) 1, когато платежната институция предоставя някоя от платежните услуги, посочени в точки 1—5 от приложението.

3. Компетентните органи могат, въз основа на оценка на процесите на управление на риска, базата данни за рисковете от загуби и механизмите за вътрешен контрол на платежната институция, да изискват от платежната институция да разполага със собствен капитал, който е с до 20 % по-голям от сумата, която би се получила в резултат на прилагането на изчисления в съответствие с параграф 1 метод, или да разрешат на платежната институция да разполага със собствен капитал, който е с до 20 % по-малък от сумата, която би се получила в резултат на прилагането на изчисления в съответствие с параграф 1 метод.

Член 9

Изисквания за защитни мерки

1. Държавите-членки или компетентните органи изискват от платежните институции, които предоставят някоя от посочените в приложението платежни услуги и същевременно извършват други стопански дейности по член 16, параграф 1, буква в), да прилагат защитни мерки по отношение на средствата, получени от ползвателите на платежни услуги или чрез друг доставчик на платежни услуги за изпълнението на платежни трансакции, както следва:

или:

- а) никога не се смесват със средствата на което и да е физическо или юридическо лице, различно от ползвателите на платежни

▼B

услуги, от името на които се държат средствата, и когато тези средства се държат от платежната институция и все още не са предадени на получателя или не са преведени на друг доставчик на платежни услуги до края на работния ден, следващ деня, в който са получени, те се депозират в отделна сметка в кредитна институция или се инвестират в сигурни, ликвидни и нискорискови активи, определени от компетентните органи на държавата-членка по произход; и

- б) са защитени в съответствие с националното законодателство на държавите-членки в интерес на ползвателите на платежни услуги срещу претенции на други кредитори на платежната институция, по-конкретно в случай на неплатежоспособност;

или

- в) са покрити от застрахователна полица или друга сравнима гаранция от застрахователно дружество или кредитна институция, които не принадлежат към същата група, към която принадлежи самата платежна институция, за сума, равностойна на сумата, която би била заделена при отсъствие на застрахователната полица или друга сравнима гаранция, и която е платима в случай на невъзможност на платежната институция да изпълни финансовите си задължения.

2. Когато от платежна институция се изисква да осигурява защита на средствата съгласно параграф 1 и част от тези средства следва да се използва за бъдещи платежни транзакции, а остатъкът — за неплатежни услуги, частта от средствата, която следва да се използва за бъдещи платежни транзакции, също се подчинява на изискванията по параграф 1. Когато тази част е променлива или предварително неизвестна, държавите-членки могат да разрешават на платежните институции да прилагат настоящия параграф въз основа на представителна част от средствата, за която се приема, че се използва за платежни услуги, при условие че тази представителна част може разумно да се определи въз основа на исторически данни в удовлетворителна за компетентните органи степен.

3. Държавите-членки или компетентните органи могат да изискват от платежните институции, които не извършват други стопански дейности по член 16, параграф 1, буква в), също да спазват изискванията за защитни мерки по параграф 1 от настоящия член.

4. Държавите-членки или компетентните органи могат също да ограничават съответните изисквания за защитни мерки само до средства на ползватели на платежни услуги, чиито средства поотделно надвишават прага от 600 EUR.

Член 10

Издаване на лиценз

1. Държавите-членки изискват от предприятията, различни от посочените в член 1, параграф 1, букви а) —в), д) и е), и от други юридически или физически лица, за които се прилага освобождаването по член 26, които възнамеряват да предоставят платежни услуги, да получат лиценз за извършване на дейност като платежна институция, преди да започнат да предоставят платежни услуги. Лиценз се издава единствено на юридически лица, установени в държава-членка.

2. Лиценз се издава, при условие че информацията и доказателствата, придружаващи заявлението, съответстват на всички изисквания по член 5 и че компетентните органи, разгледали заявлението, са дали благоприятна цялостна оценка. Преди издаване на лиценз компетентните органи могат да се консултират, когато е необходимо, с националната централна банка или с други подходящи публични органи.

▼B

3. Централното управление на платежна институция, от която според националното законодателство на нейната държава-членка по произход се изисква да има седалище, се намира в същата държава-членка, в която се намира седалището.

4. Компетентните органи издават лиценз, само ако предвид необходимостта от осигуряване на стабилно и разумно управление на една платежна институция, платежната институция прилага надеждни мерки за управление на свързаната с платежни услуги стопанска дейност, които включват ясна организационна структура и ясно определени, прозрачни и последователни правила за отговорност, ефективни процедури за установяване, управление, контрол и докладване на рисковете, на които институцията е или би могла да бъде изложена, както и подходящи механизми за вътрешен контрол, включително надеждни административни и счетоводни процедури; тези правила, процедури и механизми са всеобхватни и съответстващи на естеството, мащаба и сложността на предоставяните от платежната институция платежни услуги.

5. Когато платежна институция предоставя някоя от платежните услуги, изброени в приложението, и същевременно извършва други стопански дейности, компетентните органи могат да изискват установяването на отделно образувание за осъществяване на свързаната с платежни услуги стопанска дейност, когато свързаните с неплатежни услуги дейности на платежната институция засягат или могат да засегнат финансовата стабилност на платежната институция или способността на компетентните органи да следят за изпълнението от платежната институция на всички предвидени в настоящата директива задължения.

6. Компетентните органи отказват издаването на лиценз, ако с оглед на необходимостта да се осигури стабилно и разумно управление на платежната институция, не считат акционерите или членовете с квалифицирани дялови участия за подходящи.

7. Когато между платежната институция и други физически или юридически лица съществуват тесни връзки по смисъла на член 4, параграф 46 от Директива 2006/48/ЕО, компетентните органи издават лиценз само ако тези връзки не пречат на ефективното упражняване на надзорните им функции.

8. Компетентните органи издават лиценз, само ако законовите, подзаконовите или административните разпоредби на трета държава, които се прилагат за едно или повече физически или юридически лица, с които платежната институция се намира в тесни връзки, или затруднения при прилагането на тези закони, подзаконови или административни разпоредби не пречат на ефективното упражняване на техните надзорни функции.

9. Лицензът е валиден във всички държави-членки и дава възможност на съответната платежна институция да предоставя платежни услуги на територията на Общността съгласно принципа на свободно предоставяне на услуги или на свобода на установяване, при условие че услугите са включени в лиценза.

*Член 11***Уведомяване за решението**

В срок от три месеца от получаване на заявлението или, ако заявлението е непълно — от получаване на цялата необходима за вземане на решение информация, компетентните органи информират заявителя относно това дали дава или отказва да издаде лиценз. Отказът за издаване на лиценз се мотивира.

▼B

Член 12

Отнемане на лиценз

1. Компетентните органи могат да отнемат издадения на платежна институция лиценз, само когато институцията:
 - а) не използва лиценза в срок от 12 месеца, изрично се откаже от лиценза или е преустановила дейността си за повече от шест месеца, ако съответната държава-членка не е предвидила обезсилване на лиценза в такива случаи;
 - б) е получила лиценза посредством предоставяне на невярна информация или чрез друго нарушение;
 - в) вече не отговаря на условията за издаване на лиценза;
 - г) би могла да застраши стабилността на платежната система при продължаване на дейността си по предоставяне на платежни услуги; или
 - д) попада в един от случаите, в които националното законодателство предвижда отнемане на лиценз.
2. Всяко отнемане на лиценз се мотивира и за това съответно се уведомяват заинтересованите лица.
3. Решението за отнемане на лиценз се оповестява публично.

Член 13

Регистрация

Държавите-членки водят публичен регистър на лицензираните платежни институции и на техните представители и клонове, както и на физическите и юридически лица и техните представители и клонове, за които се прилага освобождаване в съответствие с член 26 и на институциите, посочени в член 2, параграф 3, доколкото те имат право да предоставят платежни услуги съгласно националното законодателство. Те се вписват в регистъра на държавата-членка по произход.

В този регистър се посочват платежните услуги, за чието извършване е издаден лиценз на платежната институция, или за които е регистрирано физическото или юридическото лице. Лицензираните платежни институции се вписват в регистъра отделно от регистрираните в съответствие с член 26 физически и юридически лица. Регистърът е открит за справки, достъпен по електронен път и се актуализира редовно.

Член 14

Поддържане на лиценза

В случай че настъпи промяна, която засяга точността на информацията и доказателствата, предоставени в съответствие с член 5, платежната институция уведомява незабавно компетентните органи на своята държава-членка по произход за промяната.

Член 15

Счетоводна отчетност и задължителен одит

1. Спрямо платежните институции се прилагат *mutatis mutandis* разпоредбите на Директива 78/660/ЕИО и, когато е приложимо, директиви 83/349/ЕИО и 86/635/ЕИО, както и на Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 19 юли 2002 г. за прилагане на международните счетоводни стандарти ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ ОВ L 243, 11.9.2002 г., стр. 1.

▼B

2. Освен ако не са освободени съгласно Директива 78/660/ЕИО и, когато е приложимо, директиви 83/349/ЕИО и 86/635/ЕИО, годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети на платежните институции се проверяват от задължителни одитори или одиторски дружества по смисъла на Директива 2006/43/ЕО.

3. За целите на надзора държавите-членки изискват от платежните институции да предоставят отделна счетоводна информация за платежните услуги, посочени в приложението, и за дейностите, изброени в член 16, параграф 1, които са предмет на одиторски доклад. Когато е приложимо, този доклад се изготвя от задължителните одитори или одиторски дружества.

4. Спрямо задължителните одитори или одиторски дружества на платежни институции по отношение на дейността им във връзка с платежни услуги се прилагат *mutatis mutandis* задълженията, предвидени в член 53 от Директива 2006/48/ЕО.

Член 16

Дейности

1. Освен предоставянето на изброените в приложението платежни услуги, платежните институции могат да осъществяват следните дейности:

- а) предоставяне на оперативни и тясно свързани с тях спомагателни услуги, като осигуряване на изпълнението на платежни трансакции, услуги по обмяна на валута, дейности по съхранение на ценности, съхраняване и обработка на данни;
- б) опериране на платежни системи, без да се засягат разпоредбите на член 28;
- в) стопански дейности, различни от предоставянето на платежни услуги, при спазване на приложимото общностно и национално законодателство.

2. Когато платежни институции извършват дейности по предоставяне на една или повече от платежните услуги, изброени в приложението, те могат да имат само платежни сметки, използвани единствено за платежни трансакции. Никакви получени от платежни институции средства от ползватели на платежни услуги с оглед предоставяне на платежни услуги не представляват влог или друг вид възстановими средства по смисъла на член 5 от Директива 2006/48/ЕО, нито електронни пари по смисъла на член 1, параграф 3 от Директива 2000/46/ЕО.

3. Платежните институции могат да отпускат кредити, свързани с платежните услуги, посочени в точки 4, 5 или 7 от приложението, само ако са изпълнени следните условия:

- а) кредитът има спомагателен характер и се отпуска единствено и само във връзка с изпълнението на определена платежна трансакция;
- б) независимо от националните правила за предоставяне на кредит по кредитни карти кредитът, отпуснат във връзка с плащане и предоставен в съответствие с член 10, параграф 9 и член 25, се погасява в кратък срок, който при никакви обстоятелства не надвишава дванадесет месеца;
- в) такъв кредит не се отпуска от средствата, които са получени или се държат с цел изпълнение на определена платежна трансакция; и
- г) собственият капитал на платежната институция трябва по всяко време и по преценка на надзорните органи да бъде достатъчен предвид общия размер на отпуснатия кредит.

▼B

4. Платежните институции не приемат влогове или други възстановими средства по смисъла на член 5 от Директива 2006/48/ЕО.

5. Настоящата директива не засяга действието на националните мерки за прилагане на Директива 87/102/ЕИО. Настоящата директива не засяга също така и други свързани разпоредби на общностното или националното законодателство, отнасящи се до условията за отпускане на кредити на потребители, нехармонизирани с настоящата директива, които са в съответствие с общностното право.

Раздел 2**Други изисквания***Член 17***Използване на представители, клонове или подизпълнители**

1. Когато платежна институция възнамерява да предоставя платежни услуги чрез представител, тя съобщава следната информация на компетентните органи в своята държава-членка по произход:

- а) име и адрес на представителя;
- б) описание на механизмите за вътрешен контрол, които ще използват представителите с оглед спазване на задълженията във връзка с изпирането на пари и финансирането на тероризъм съгласно Директива 2005/60/ЕО; и
- в) самоличност на директорите и лицата, отговорни за управлението на представителя, който ще бъде използван при предоставянето на платежни услуги, и доказателства за това, че са подходящи и благонадеждни.

2. След получаване на информацията в съответствие с параграф 1 компетентните органи могат да впишат представителя в регистъра, предвиден в член 13.

3. Преди да впишат представителя в регистъра, компетентните органи могат да предприемат допълнителни действия за проверка на информацията, ако считат, че предоставената информация е неточна.

4. Ако след предприемането на действие за проверка на информацията компетентните органи не са удовлетворени от точността на предоставената информация съгласно параграф 1, те отказват да впишат представителя в регистъра, предвиден в член 13.

5. Ако платежната институция желае да предоставя платежни услуги в друга държава-членка чрез използване на представител, тя следва процедурите, предвидени в член 25. В такъв случай преди представителят да може да бъде вписан съгласно настоящия член, компетентните органи на държавата-членка по произход информират компетентните органи на приемащата държава-членка за намерението си да регистрират представителя и вземат предвид тяхното становище.

6. Ако компетентните органи на приемащата държава-членка имат основателни причини да подозират, че планираното използване на представител или учредяването на клон, се извършва или е извършено, или представлява опит за изпиране на пари или финансиране на тероризъм по смисъла на Директива 2005/60/ЕО, или че използването на такъв представител или установяването на такъв клон би могло да повиши риска от изпиране на пари или финансиране на тероризъм, те информират за това компетентните органи на държавата-членка по произход, които

▼B

могат да откажат да регистрират представителя или клона или да заличат вече направената регистрация на посредника или клона.

7. В случай че платежна институция има намерение да възложи на подизпълнители изпълнението на оперативни функции, свързани с платежни услуги, тя информира за това компетентните органи на своята държава-членка по произход.

Възлагането на подизпълнители на изпълнението на важни оперативни функции не може да се извършва по начин, който съществено уврежда качеството на вътрешния контрол на платежната институция и възможността на компетентните органи да следят за изпълнението от платежната институция на всички предвидени в настоящата директива задължения.

За целите на втора алинея дадена оперативна функция се счита за важна, ако недостатък или пропуск при нейното изпълнение биха увредили съществено непрекъснатото спазване от дадена платежна институция на изискванията, определени в лиценза, изискван съгласно настоящия дял, на другите ѝ задължения съгласно настоящата директива, финансовите ѝ показатели или надеждността или непрекъснатото предоставяне на нейните платежни услуги. Държавите-членки гарантират, че когато платежни институции възлагат изпълнението на важни оперативни функции на подизпълнители, платежните институции спазват следните условия:

- а) възлагането на подизпълнители не води до делегиране от страна на старшия ръководен състав на неговата отговорност;
- б) отношенията и задълженията на платежната институция спрямо ползвателите на предоставяните от нея платежни услуги съгласно настоящата директива не се променят;
- в) условията, които платежната институция е длъжна да спазва, за да получи и запази лиценза си в съответствие с настоящия дял, не са нарушавани; и
- г) нито едно от останалите условия, на основание на които е издаден лицензът на платежната институция, не се премахва или променя.

8. Платежните институции гарантират, че представителите или клоновете, които действат от тяхно име, информират за това ползвателите на платежни услуги.

*Член 18***Отговорност**

1. Държавите-членки гарантират, че когато платежните институции са възложили на трети лица осъществяването на оперативни функции, тези институции са предприели разумни стъпки, за да осигурят спазването на предвидените в настоящата директива изисквания.

2. Държавите-членки изискват от платежните институции да носят пълна отговорност за всяко действие на техните служители, представители, клонове или подизпълнители.

*Член 19***Съхраняване на документи**

Държавите-членки изискват от платежните институции да съхраняват всички подходящи документи за целите на настоящия дял в продължение на най-малко пет години, без да се засягат разпоредбите на Директива 2005/60/ЕО или друго приложимо общностно или национално законодателство.



Раздел 3

Компетентни органи и надзор

Член 20

Определяне на компетентни органи

1. Държавите-членки определят за компетентни органи, отговорни за издаването на лицензи и за упражняването на пруденциален надзор на платежните институции, които ще изпълняват функциите, предвидени в настоящия дял, публични органи или учреждения, признати от националното законодателство или от публични органи, изрично оправомощени за целта според националното законодателство, включително национални централни банки.

Компетентните органи гарантират независимостта си от стопански субекти и не допускат конфликт на интереси. Без да се засягат разпоредбите на първа алинея, платежни институции, кредитни институции, институции за електронни пари или пощенски джиро институции не се определят за компетентни органи.

Държавите-членки уведомяват Комисията за това.

2. Държавите-членки гарантират, че компетентните органи, определени съгласно параграф 1, притежават всички необходими правомощия за изпълнение на функциите им.

3. Когато на територията на държава-членка съществува повече от един орган, компетентен по уредените в настоящия дял въпроси, държавата-членка гарантира, че тези органи работят в тясно сътрудничество, така че да могат ефективно да изпълняват функциите си. Същото важи и в случаите, когато органите, които са компетентни по уредените в настоящия дял въпроси, не са компетентните органи за надзор на кредитни институции.

4. Задачите на определените съгласно параграф 1 компетентни органи се определят от компетентните органи на държавата-членка по произход.

5. Разпоредбите на параграф 1 не предполагат задължение за компетентните органи да упражняват надзор върху стопанските дейности на платежните институции, различна от предоставянето на изброените в приложението платежни услуги и дейностите, изброени в член 16, параграф 1, буква а).

Член 21

Надзор

1. Държавите-членки гарантират, че упражняваният от компетентните органи контрол за непрекъснатото спазване на разпоредбите на настоящия дял е пропорционален, подходящ и съответстващ на рисковете, на които са изложени платежните институции.

Във връзка с проверката на спазването на разпоредбите на настоящия дял, компетентните органи имат право да предприемат следните стъпки, в частност:

- а) да изискват от платежните институции предоставяне на всякаква информация, необходима за наблюдение спазването на изискванията;
- б) да извършват проверки на място на платежни институции, на представители и клонове, предоставящи платежни услуги от името и за сметка на платежната институция или на подизпълнители, на които е възложено извършването на дейности;
- в) да издават препоръки, насоки, и когато е приложимо, задължителни административни разпоредби; и

▼B

г) да спират действието на или да отнемат лиценз в случаите по член 12.

2. Без да се засягат процедурите за отнемане на лиценз и наказателноправните разпоредби, държавите-членки предвиждат, че съответните им компетентни органи могат да налагат санкции на платежни институции или на лицата, ефективно упражняващи контрол върху дейността на платежни институции, които нарушават законови, подзаконови или административни разпоредби относно надзора или упражняването на свързана с предоставяне на платежни услуги стопанска дейност, или да приемат мерки, насочени към преустановяване на установените нарушения или отстраняване на причините за тях.

3. Независимо от изискванията по член 6, член 7, параграфи 1 и 2 и член 8 държавите-членки гарантират, че компетентните органи имат право да предприемат действията, описани в параграф 1 от настоящия член, с оглед осигуряване наличието на достатъчен капитал за платежните услуги, по-конкретно когато свързаната с неплатежни услуги дейност на платежната институция засяга или може да засегне финансовата стабилност на платежната институция.

*Член 22***Професионална тайна**

1. Държавите-членки гарантират, че всички лица, които работят или са работели за компетентните органи, както и експертите, действащи от името на компетентните органи, са поели задължение за опазване на професионалната тайна, без да се засягат случаите, уредени от наказателното право.

2. При обмена на информация в съответствие с член 24 задължението за опазване на професионална тайна се прилага стриктно, за да се гарантира защитата на лични и търговски права.

3. Държавите-членки могат да прилагат настоящия член, като вземат предвид *mutatis mutandis* членове 44—52 от Директива 2006/48/ЕО.

*Член 23***Право на съдебно обжалване**

1. Държавите-членки гарантират, че решенията на компетентните органи по отношение на платежни институции по силата на законови, подзаконови и административни разпоредби, приети в съответствие с настоящата директива, подлежат на съдебно обжалване.

2. Параграф 1 се прилага и при бездействие.

*Член 24***Обмен на информация**

1. Компетентните органи в различните държави-членки сътрудничат помежду си и когато е подходящо, с Европейската централна банка и националните централни банки на държавите-членки, както и с други съответни компетентни органи, определени съгласно приложимото прямо доставчиците на платежни услуги общностно или национално законодателство.

2. В допълнение държавите-членки разрешават обмен на информация между техните компетентни органи и следните:

а) компетентните органи на други държави-членки, отговорни за лицензирането и упражняване на надзор върху платежните институции;

▼B

- б) Европейската централна банка и националните централни банки на държавите-членки в качеството им на парични и надзорни органи, и когато е подходящо, други публични органи, отговорни за надзора на платежните системи и системите за сетълмент;
- в) други органи, определени съгласно настоящата директива, Директива 95/46/ЕО, Директива 2005/60/ЕО и друго приложимо спрямо доставчиците на платежни услуги общностно право, като например законодателството относно защитата на физическите лица при обработката на лични данни, както и изпирането на пари и финансирането на тероризъм.

*Член 25***Упражняване на правото на установяване и свободата на предоставяне на услуги**

1. Всяка лицензирана платежна институция, която желае да предоставя платежни услуги за първи път в държава-членка, различна от държавата-членка по произход, при упражняване на правото си на установяване и свободата на предоставяне на услуги, уведомява за това компетентните органи на своята държава-членка по произход.

В едномесечен срок от получаване на тази информация, компетентните органи в държавата-членка по произход информират компетентните органи на приемащата държава-членка за наименованието и адреса на платежната институция, имената на лицата, отговорни за управлението на клона, неговата организационна структура и вида платежни услуги, които тази институция възнамерява да предоставя на територията на приемащата държава-членка.

2. С оглед извършване на проверки и предприемане на необходимите стъпки предвидени в член 21 по отношение на представител, клон или подизпълнител на платежна институция, намиращи се на територията на друга държава-членка, компетентните органи на държавата-членка на произход сътрудничат с компетентните органи на приемащата държава-членка.

3. В рамките на сътрудничеството по параграфи 1 и 2 компетентните органи на държавата-членка на произход уведомяват компетентните органи на приемащата държава-членка, когато възнамеряват да извършат проверка на място на територията на последната.

Въпреки това по своя преценка компетентните органи на държавата-членка на произход могат да делегират на компетентните органи на приемащата държава-членка задачата да извършат проверка на място в съответната институция.

4. Компетентните органи си предоставят взаимно всяка съществена и/или подходяща информация, по-специално в случаи на нарушения или предполагаеми нарушения от страна на представител, клон или подизпълнител. В тази връзка, компетентните органи предоставят при поискване всяка подходяща информация и по своя инициатива съобщават цялата съществена информация.

5. Параграфи 1—4 не засягат задължението на компетентните органи по Директива 2005/60/ЕО и Регламент (ЕО) № 1781/2006, по-конкретно по член 37, параграф 1 от Директива 2005/60/ЕО и член 15, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1781/2006, за упражняване на надзор и мониторинг за спазване на изискванията, предвидени в тези правни актове.



Раздел 4

Освобождаване

Член 26

Условия

1. Независимо от разпоредбите на член 13, държавите-членки могат да освободят или да предоставят възможност на своите компетентни органи да освободят от прилагането на всички или на част от процедурите и условията, установени в раздели 1—3, с изключение на членове 20, 22, 23, и 24, и да предоставят възможност на своите компетентни органи да впишат физически или юридически лица в регистъра, предвиден в член 13, когато:

а) за предходните дванадесет месеца средната стойност на общата сума на платежни трансакции, извършени от съответното лице, включително от който и да е представител, за когото лицето носи неограничена отговорност, не надвишава 3 милиона EUR месечно. Това изискване се оценява въз основа на планираната обща сума на платежните трансакции в бизнес плана, освен ако компетентните органи изискат да се извърши промяна на този план; и

б) никое от физическите лица, отговорни за управлението или осъществяването на стопанската дейност, не е осъждано за престъпления, свързани с изпиране на пари или финансиране на тероризъм, или за други финансови престъпления.

2. Всяко физическо или юридическо лице, регистрирано в съответствие с параграф 1, е длъжно да има централно управление или местопребиваване в държавата-членка, в която действително упражнява дейността си.

3. Лицата, посочени в параграф 1, се приравняват на платежни институции, без за тях да се прилагат разпоредбите на член 10, параграф 9 и член 25.

4. Държавите-членки могат да предвидят, че всяко регистрирано в съответствие с параграф 1 физическо или юридическо лице може да извършва само някои от дейностите, изброени в член 16.

5. Лицата, посочени в параграф 1, уведомяват компетентните органи за всяка промяна в тяхното положение, свързана с условията, определени в посочения параграф. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, с които да се гарантира, че когато не са изпълнени условията, установени в параграфи 1, 2 и 4, заинтересованото лице подава заявление за лиценз в срок от 30 календарни дни съгласно процедурата по член 10.

6. Настоящият член не се прилага за разпоредбите на Директива 2005/60/ЕО или за националните разпоредби относно предотвратяването на изпиране на пари.

Член 27

Нотифициране и информация

Ако държава-членка се възползва от освобождаването по член 26, тя уведомява Комисията до 1 ноември 2009 г. и следва да уведоми Комисията за всички последващи промени. В допълнение държавата-членка информира Комисията за броя на съответните физически и юридически лица и ежегодно — за общата сума на извършените платежни трансакции към 31 декември на всяка календарна година, съгласно член 26, параграф 1, буква а).



ГЛАВА 2

Общи разпоредби

Член 28

Достъп до платежните системи

1. Държавите-членки гарантират, че правилата за достъп на лицензирани или регистрирани доставчици на платежни услуги, които са юридически лица, до платежни системи са обективни, недискриминационни и съразмерни, и че тези правила не ограничават достъпа повече от необходимото за защита от специфични видове риск, като сетълмент риск, операционен риск и бизнес риск, и за защита на финансовата и функционалната стабилност на платежната система.

Платежните системи не могат да налагат на доставчици на платежни услуги, на ползватели на платежни услуги или на други системи нито едно от следните изисквания:

- а) ограничителни правила относно ефективно участие в други платежни системи;
- б) правило, което налага дискриминация между лицензирани доставчици на платежни услуги или между регистрирани доставчици на платежни услуги по отношение на правата, задълженията и привилегиите на участниците; или
- в) ограничения, основани на правния статус на институциите.

2. Параграф 1 не се прилага спрямо:

- а) платежни системи, определени съгласно Директива 98/26/ЕО;
- б) платежни системи, съставени изключително от доставчици на платежни услуги, принадлежащи към група, съставена от образувания, между които има капиталови връзки, при което едно от свързаните образувания упражнява ефективен контрол върху останалите свързани образувания; или
- в) платежни системи, при които единствен доставчик на платежни услуги (независимо дали еднолично или като група):
 - действа или може да действа в качеството на доставчик на платежни услуги както на платеца, така и на получателя, и носи изключителна отговорност за управлението на системата, и
 - дава одобрение за участието в системата на други доставчици на платежни услуги, като последните нямат право да договарят помежду си такси, свързани с платежната система, въпреки че могат да определят собствените си тарифи по отношение на платци и получатели.

Член 29

Забрана за предоставяне на платежни услуги от лица, различни от доставчици на платежни услуги

Държавите-членки забраняват на физически или юридически лица, които не са доставчици на платежни услуги, нито са изрично изключени от приложното поле на настоящата директива, да предоставят изброените в приложението платежни услуги.



ДЯЛ III

ПРОЗРАЧНОСТ НА УСЛОВИЯТА И ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПЛАТЕЖНИ УСЛУГИ

ГЛАВА I

Общи правила

Член 30

Приложно поле

1. Настоящият дял се прилага за еднократни платежни транзакции, рамкови договори и платежни транзакции, предмет на тези договори. Страните могат да се договарят, че той не се прилага изцяло или отчасти, ако ползвателят на платежна услуга не е потребител.
2. Държавите-членки могат да предвидят разпоредбите на настоящия дял да се прилагат за микропредприятия по същия начин, както за потребители.
3. Настоящата директива не засяга действието на националните мерки по прилагане на Директива 87/102/ЕИО. Настоящата директива не засяга също така и други приложими разпоредби на общностното или националното законодателство, отнасящи се до условията за отпускане на кредити на потребители, нехармонизирани с настоящата директива, които са в съответствие с общностното право.

Член 31

Други разпоредби на общностното законодателство

Разпоредбите на настоящия дял не засягат по никакъв начин общностното законодателство, предвиждащо допълнителни изисквания за предварителна информация.

Въпреки това в случаите, за които се прилага и Директива 2002/65/ЕО, изискванията за информация по член 3, параграф 1 от посочената директива, с изключение на точка 2, букви в)–ж), точка 3, буква а), г) и д) и точка 4, буква б) от посочения параграф, се заменят с членове 36, 37, 41 и 42 от настоящата директива.

Член 32

Такси за предоставяне на информация

1. Доставчикът на платежни услуги не начислява на ползвателя на платежни услуги такси за предоставяне на информация по настоящия дял.
2. Доставчикът на платежни услуги и ползвателят на платежни услуги могат да уговорят заплащане на такси за допълнителна информация или информация на по-кратки интервали, или за информация, предадена чрез средства за комуникация, различни от установените в рамковия договор и предоставена по искане на ползвателя на платежни услуги.
3. Когато доставчикът на платежни услуги може да наложи такси за информация в съответствие с параграф 2, те трябва да бъдат подходящи и да съответстват на действителните разходи на доставчика на платежни услуги.



Член 33

Доказателствена тежест при изискванията за информация

Държавите-членки могат да предвидят, че доставчикът на платежни услуги носи доказателствената тежест за изпълнението на изискванията за информация, предвидени в настоящия дял.

Член 34

Дерогация от изискванията за информация за платежни инструменти с ниска стойност и за електронни пари

1. За платежни инструменти, които според рамковия договор се използват единствено за отделни платежни транзакции, ненадвишаващи 30 EUR или които имат лимит на плащанията от 150 EUR, или на които се съхраняват средства, които не надхвърлят 150 EUR в нито един момент, може да се уговори следното:

- а) чрез дерогация от членове 41, 42 и 46 доставчикът на платежни услуги предоставя на платеца само информация за основните характеристики на платежната услуга, включително информация за начина, по който платежният инструмент може да се използва, за отговорността, начислените такси и друга конкретна информация, необходима за вземането на информирано решение, както и указание къде са осигурени на разположение по леснодостъпен начин всяка друга информация и условия, посочени в член 42;
- б) може да бъде уговорено, че чрез дерогация от член 44 от доставчика на платежни услуги няма да се изисква да предлага промени в условията на рамковия договор по начина, предвиден в член 41, параграф 1;
- в) може да бъде уговорено, че чрез дерогация от членове 47 и 48 след изпълнение на платежната транзакция:
 - i) доставчикът на платежни услуги предоставя или осигурява на разположение само справка, позволяваща на ползвателя на платежни услуги да идентифицира платежната транзакция, сумата по нея и таксите за нея и/или в случай на няколко платежни транзакции от същия вид, извършени към получателя, само информация за общия им размер и таксите за тези платежни транзакции;
 - ii) от доставчика на платежни услуги не може да се изисква да предоставя или да осигурява на разположение информация, посочена в подточка i), ако платежният инструмент е използван анонимно или доставчикът на платежни услуги технически не е в състояние да я предостави. Въпреки това, доставчикът на платежни услуги предоставя на платеца възможност да проверява размера на наличните средства.

2. За национални платежни транзакции държавите-членки или техните компетентни органи могат да намалят или да удвоят размерите, посочени в параграф 1. Държавите-членки могат да увеличат тези размери до 500 EUR за предплатени платежни инструменти.



ГЛАВА 2

Еднократни платежни транзакции

Член 35

Приложно поле

1. Настоящата глава се прилага към еднократни платежни транзакции, неуредени с рамков договор.
2. Когато платежно нареждане за еднократна платежна транзакция е предадено посредством платежен инструмент, уреден с рамков договор, доставчикът на платежни услуги не е задължен да предоставя или да осигурява на разположение информация, която вече е дадена на ползвателя на платежни услуги въз основа на рамковия договор с друг доставчик на платежни услуги или която ще му бъде дадена съгласно този рамков договор.

Член 36

Предварителна обща информация

1. Държавите-членки изискват, преди ползвателят на платежни услуги да е обвързан с договор или предложение за еднократна платежна услуга, доставчикът на платежни услуги да осигури на разположение на ползвателя на платежни услуги по леснодостъпен начин, до информацията и условията, посочени в член 37. По искане на ползвателя на платежни услуги, доставчикът на платежни услуги предоставя информацията и условията на хартиен или друг дълготраен носител. Информацията и условията се дават във вид на лесно разбираем текст и в ясна и достъпна форма на официален език на държавата-членка, в която се предлага платежната услуга или на всеки друг език, уговорен между страните.
2. Ако договорът за еднократна платежна услуга е сключен по искане на ползвателя на платежни услуги посредством средства за дистанционна комуникация, което не дава възможност на доставчика на платежни услуги да спази разпоредбите на параграф 1, доставчикът на платежни услуги изпълнява своите задължения по посочения параграф незабавно след изпълнението на платежната транзакция.
3. Задълженията по параграф 1 могат да бъдат изпълнени и чрез осигуряване на копие от проекта на договор за еднократна платежна услуга или от авизо за платежно нареждане, съдържащи информацията и условията, посочени в член 37.

Член 37

Информация и условия

1. Държавите-членки гарантират, че на ползвателя на платежни услуги са предоставени или осигурени на разположение следната информация и условия:
 - а) посочване на информацията или на уникалния идентификатор, които трябва да бъдат предоставени от ползвателя на платежни услуги, за да бъде точно изпълнено платежното нареждане;
 - б) максимален срок за изпълнение на предоставяната платежната услуга;
 - в) всички такси, дължими от ползвателя на платежни услуги на доставчика на платежни услуги и, когато е приложимо, разбивката им по стойност;

▼B

г) когато е приложимо, действащият или референтен обменен курс, който ще се прилага за платежната транзакция.

2. Когато е приложимо, на ползвателя на платежни услуги се осигурява на разположение всякаква друга необходима информация и условия, посочени в член 42, по леснодостъпен начин.

*Член 38***Информация за платеца след получаване на платежното нареждане**

Незабавно след получаването на платежното нареждане, доставчикът на платежни услуги на платеца му предоставя или осигурява на разположение следната информация по начина, предвиден в член 36, параграф 1:

- а) справка, позволяваща на платеца да идентифицира платежната транзакция и, по възможност, информация, свързана с получателя;
- б) сумата на платежната транзакция, изразена във валутата, посочена в платежното нареждане,
- в) размера на всички такси за платежната транзакция, които дължими от платеца и когато е приложимо, разбивка по стойност на такива такси;
- г) когато е приложимо, обменния курс, използван при платежната транзакция от доставчика на платежни услуги по отношение на платеца или информация за този курс, когато е различен от предвидения в съответствие с член 37, параграф 1, буква г), и сумата на платежната транзакция след валутното превръщане; и
- д) датата на получаване на платежното нареждане.

*Член 39***Информация за получателя след изпълнение на нареждането**

Веднага след изпълнението на платежната транзакция доставчикът на платежни услуги на получателя му предоставя или осигурява на разположение следната информация по начина, предвиден в член 36, параграф 1:

- а) справката, позволяваща на получателя да идентифицира платежната транзакция и, когато е приложимо — платеца, както и всякаква информация, предадена при платежната транзакция;
- б) сумата на платежната транзакция във валутата, в която средствата са на разположение на получателя;
- в) размера на всички такси за платежната транзакция, дължими от получателя и, когато е приложимо, разбивката по стойност на такива такси;
- г) където е приложимо — обменния курс, използван при платежната транзакция, от доставчика на платежни услуги на получателя и сумата на платежната транзакция, преди валутното превръщане; и
- д) вальора на заверяване на сметката.



ГЛАВА 3

Рамкови договори

Член 40

Приложно поле

Настоящата глава се прилага към платежни трансакции, които са предмет на рамков договор.

Член 41

Предварителна обща информация

1. Държавите-членки изискват от доставчика на платежни услуги, в разумен срок преди обвързването на ползвателя на платежни услуги с рамков договор или предложение за такъв, да му предостави на хартиен или друг дълготраен носител, информацията и условията, посочени в член 42. Информацията и условията се дават във вид на разбираем текст и в ясна и достъпна форма на официален език на държавата-членка, в която се предлага платежната услуга или на всеки друг език, уговорен между страните.

2. Ако рамковият договор е сключен по искане на ползвателя на платежни услуги посредством средство за дистанционна комуникация, което не дава възможност на доставчика на платежни услуги да спазва разпоредбите на параграф 1, доставчикът на платежни услуги изпълнява задълженията си по посочения параграф незабавно след сключването на рамковия договор.

3. Задълженията по параграф 1 могат да бъдат изпълнени и чрез предоставяне на копие от проекта на рамковия договор, съдържащо информацията и условията, посочени в член 42.

Член 42

Информация и условия

Държавите-членки гарантират, че следната информация и условия са предоставени на ползвателя на платежни услуги:

1. относно доставчика на платежни услуги:

- а) името на доставчика на платежни услуги, географският адрес на централното му управление и, когато е приложимо, географският адрес на неговия представител или клона, установен в държавата-членка, в която се предлага платежната услуга, както и всеки друг адрес, включително електронна поща, необходим за връзка с доставчика на платежни услуги; и
- б) данни за съответните надзорни органи и за регистъра, предвиден в член 13, или на всеки друг съответен публичен регистър за лицензи на доставчика на платежни услуги и регистрационният му номер или равностоен начин за идентификация в този регистър;

2. относно използването на платежна услуга:

- а) описание на основните характеристики на платежната услуга, която се предоставя;
- б) посочване на информацията или на уникалния идентификатор, които трябва да бъдат предоставени от ползвателя на платежни услуги, за да бъде точно изпълнено платежното нареждане;

▼B

- в) формата и редът за даване на съгласието за изпълнение на платежната транзакция и оттеглянето на това съгласие в съответствие с членове 54 и 66;
 - г) справка за момента на получаване на платежно нареждане, определен съгласно член 64, и за крайния срок — в случай че има такъв, определен от доставчика на платежни услуги;
 - д) максималният срок за изпълнение на платежните услуги; и
 - е) възможността за уговаряне на лимит на плащанията за използването на платежните инструменти в съответствие с член 55, параграф 1;
3. относно таксите, лихвения процент и обменния курс:
- а) всички такси, дължими от ползвателя на платежни услуги на доставчика на платежни услуги, и когато е приложимо, разбивката им по стойност;
 - б) където е приложимо — лихвеният процент и обменният курс, които се прилагат или, ако се налага използването на референтен лихвен процент и обменен курс — начинът за изчисляване на прилагания лихвен процент и обменен курс, и съответната дата и индекс или база за определяне на такъв референтен лихвен процент или обменен курс; и
 - в) ако е уговорено — незабавното прилагане на промените в референтния лихвен процент или обменен курс и изискванията за информация, свързани с промените, в съответствие с член 44, параграф 2;
4. относно осъществяването на комуникацията:
- а) където е приложимо — средствата за комуникация, включително техническите изисквания към оборудването на ползвателя на платежни услуги, уговорени между страните за предаване на информация или уведомления по настоящата директива;
 - б) начинът или периодичността, с която информацията по настоящата директива се предоставя или се предоставя на разположение;
 - в) езикът или езиците, на които ще се сключи рамковият договор и ще се осъществява комуникацията по време на договорните отношения; и
 - г) правото на ползвателя на платежни услуги да получи условията на рамковия договор, както и информацията и условията в съответствие с член 43;
5. относно защитните и коригиращите мерки:
- а) когато е приложимо — описание на стъпките, които ползвателят на платежни услуги трябва да предприеме с цел опазване сигурността на определен платежен инструмент и на начините за уведомяване на доставчика на платежни услуги за целите на член 56, параграф 1, буква б);
 - б) ако е уговорено — условията, при които доставчикът на платежни услуги запазва правото си да блокира определен платежен инструмент в съответствие с член 55;
 - в) отговорността на платеца в съответствие с член 61, включително информация за размера на съответната сума;
 - г) как и в какъв срок ползвателят на платежни услуги трябва да уведоми доставчика на платежни услуги за всякакви неразрешени или неточно изпълнени платежни транзакции в съответствие с член 58, както и отговорността на доставчика на платежни услуги за неразрешени платежни транзакции съгласно член 60;

▼B

- д) отговорността на доставчика на платежни услуги за изпълнението на платежните транзакции в съответствие с член 75; и
 - е) условията за възстановяване на средства в съответствие с членове 62 и 63;
6. относно изменението и прекратяването на рамковия договор:
- а) ако е уговорено — информация, че ползвателят на платежни услуги ще се счита за приел промените в условията в съответствие с член 44, освен ако не е уведомил доставчика на платежни услуги, че не приема тези промени преди датата, на която е предложено те да влязат в сила;
 - б) срока на договора; и
 - в) правото на ползвателя на платежни услуги да прекрати рамковия договор и всякакви споразумения, свързани с това прекратяване в съответствие с член 44, параграф 1 и член 45;
7. относно средствата за защита:
- а) всяка клауза в договора относно приложимото към рамковия договор право и/или компетентните съдилища; и
 - б) извънсъдебните процедури за възражение и решаване на спорове, достъпни за ползвателя на платежни услуги в съответствие с членове 80—83.

*Член 43***Достъпност на информацията и на условията на рамковия договор**

Във всеки момент на договорните отношения ползвателят на платежни услуги има право по негово искане да получи условията на рамковия договор, както и информацията и условията, посочени в член 42, на хартиен или друг дълготраен носител.

*Член 44***Промени в условията на рамковия договор**

1. Всички промени в рамковия договор, както и информацията и условията, посочени в член 42, се предлагат от доставчика на платежни услуги по начина, определен в член 41, параграф 1 и не по-късно от два месеца преди датата, на която е предложено да влязат в сила.

Където е приложимо, в съответствие с член 42, параграф 6, буква а), доставчикът на платежни услуги информира ползвателя на платежни услуги, че се счита, че последният е приел тези промени, ако не е уведомил доставчика на платежни услуги, че не ги приема преди датата, на която е предложено да влязат в сила. В този случай доставчикът на платежни услуги уточнява също така, че ползвателят на платежни услуги има правото да прекрати рамковия договор незабавно и без разноси преди датата, на която е предложено промените да влязат в сила.

2. Промени в лихвените проценти или обменните курсове могат да се прилагат незабавно и без предизвестие, ако рамковият договор предвижда това право и промените се основават на референтния лихвен процент или обменен курс, уговорени в съответствие с член 42, параграф 3, букви б) и в). Ползвателят на платежни услуги следва да бъде информиран за всяка промяна в лихвения процент при първа възможност и по начина, определен в член 41, параграф 1, освен ако страните не са уговорили определена периодичност или начин, по който информацията трябва

▼B

да се предостави или да се осигури на разположение. При все това промените в лихвените проценти или обменния курс, които са по-благоприятни за ползвателите на платежни услуги, могат да бъдат прилагани без предизвестие.

3. Промените в лихвения процент или обменния курс, използвани при изпълнението на платежни транзакции, се прилагат и изчисляват по обективен начин, който не дискриминира ползвателите на платежни услуги.

*Член 45***Прекратяване**

1. Ползвателят на платежни услуги може да прекрати рамковия договор по всяко време, освен ако страните не са уговорили срок на предизвестие. Този срок не може да бъде по-дълъг от един месец.

2. Прекратяването на рамков договор, който е сключен за определен срок, надвишаващ 12 месеца, или на безсрочен договор, не предполага заплащане на такси от ползвателя на платежни услуги след изтичането на срока от 12 месеца. Във всички останали случаи таксите за прекратяване на договора трябва да бъдат подходящи и съобразени с разходите.

3. Ако е уговорено в рамковия договор, доставчикът на платежни услуги може да прекрати безсрочен рамков договор, като даде предизвестие от поне два месеца по начина, определен в член 41, параграф 1.

4. Таксите за платежни услуги, начислявани периодично, се дължат от ползвателя на платежни услуги пропорционално на изтеклия период към момента на прекратяване на договора. Ако такива такси са платени авансово, те се възстановяват пропорционално.

5. Разпоредбите на настоящия член не засягат законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки, уреждащи правото на страните да обявят рамковия договор за неподлежащ на изпълнение или нищожен.

6. Държавите-членки могат да предвидят по-благоприятни разпоредби за ползвателите на платежни услуги.

*Член 46***Информация преди изпълнението на отделна платежна транзакция**

В случай на отделна платежна транзакция по рамков договор, извършена по искане на платеца, доставчикът на платежни услуги по искане на платеца предоставя за тази платежна транзакция изрична информация за максималния срок за изпълнение и таксите, дължими от платеца и когато е възможно, разбивката им по стойност.

*Член 47***Информация за платеца относно отделни платежни транзакции**

1. След като сметката на платеца бъде задължена със сумата на отделна платежна транзакция или, когато платецът не използва платежна сметка — след получаване на платежното нареждане, доставчикът на платежни услуги на платеца му предоставя без неоснователно забавяне и по начина, определен в член 41, параграф 1, следната информация:

а) справка, даваща възможност на платеца да идентифицира всяка платежна транзакция и, където е уместно, информация, свързана с получателя;

▼B

- б) стойността на платежната транзакция във валутата, в която е задължена платежната сметка на платеца или във валутата, използвана в платежното нареждане.
- в) размерът на всички такси върху платежната транзакция и, където е приложимо, разбивка за тях или лихвите, дължими от платеца;
- г) когато е приложимо — обменния курс, използван при платежната транзакция от доставчика на платежни услуги на платеца, и стойността на платежната транзакция след валутното превръщане; и
- д) вальора на задължаване на сметката или датата на получаване на платежното нареждане.

2. Рамков договор може да включва условието информацията, посочена в параграф 1, да се предоставя или се осигурява на разположение периодично, поне веднъж месечно и по уговорен начин, който позволява на платеца да съхранява и да възпроизвежда информация в непроменен вид.

3. Въпреки това, държавите-членки могат да изискат от доставчиците на платежни услуги да предоставят безплатно информацията на хартиен носител веднъж месечно.

*Член 48***Информация за получателя относно отделни платежни транзакции**

1. След изпълнението на отделна платежна транзакция, доставчикът на платежни услуги на получателя му предоставя, без неоснователно забавяне и по начина, определен в член 41, параграф 1, следната информация:

- а) справка, даваща възможност на получателя да идентифицира платежната транзакция и, когато е уместно — платеца, както и всякаква информация, предадена при платежната транзакция;
- б) стойността на платежната транзакция във валутата, с която е заверена платежната сметка на получателя;
- в) размера на всички такси за платежната транзакция и, когато е приложимо, разбивка за тях или лихвите, дължими от получателя;
- г) когато е приложимо — обменния курс, използван при платежната транзакция от доставчика на платежни услуги на получателя, и стойността на платежната транзакция преди валутното превръщане; и
- д) вальора за заверяване на сметката.

2. Рамков договор може да включва условие информацията, посочена в параграф 1, да се предоставя или да се осигурява на разположение периодично поне веднъж месечно и по уговорен начин, който позволява на получателя да съхранява или да възпроизвежда информация в непроменен вид.

3. Въпреки това, държавите-членки могат да изискат от доставчиците на платежни услуги да предоставят безплатно информация на хартиен носител веднъж месечно.



ГЛАВА 4

Общи разпоредби

Член 49

Валута и валутно превръщане

1. Плащанията се извършват във валутата, уговорена между страните.
2. Когато се предлага услуга по валутно превръщане преди началото на платежната транзакция, и когато тази услуга по валутно превръщане се предлага в търговски обект или от получателя, страната, предлагаща услугата по валутно превръщане на платеца, му съобщава всички такси, както и обменния курс, който ще използва за превръщане на платежната транзакция.

Платецът приема услугата по валутно превръщане въз основа на тази информация.

Член 50

Информация относно допълнителни такси или отстъпки

1. Когато получателят изисква такса или предлага отстъпка за използването на даден платежен инструмент, той информира за това платеца преди началото на платежната транзакция.
2. Когато доставчик на платежни услуги или трета страна изисква такса за използването на даден платежен инструмент, той информира за това ползвателя на платежни услуги преди началото на платежната транзакция.

ДЯЛ IV

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ПРЕДОСТАВЯНЕТО И ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ПЛАТЕЖНИ УСЛУГИ

ГЛАВА 1

Общи разпоредби

Член 51

Приложно поле

1. ►C1 Когато ползвателят на платежни услуги не е потребител, страните могат да уговорят, че член 52, параграф 1, член 54, параграф 3, членове 59, 61, 62, 63, 66 и 75 не се прилагат изцяло или частично. ◄ Страните могат също така да уговорят срок, различен от предвидения в член 58.
2. Държавите-членки могат да предвидят член 83 да не се прилага, когато ползвателят на платежни услуги не е потребител.
3. Държавите-членки могат да предвидят разпоредбите на настоящия дял да се прилагат за микропредприятията по същия начин, както за потребителите.
4. Настоящата директива не засяга националните мерки по прилагане на Директива 87/102/ЕИО. Настоящата директива не засяга също така и други приложими разпоредби на общностното или националното законодателство, отнасящи се до условия за отпускане на кредити на потребители, нехармонизирани с настоящата директива, които са в съответствие с общностното законодателство.



Член 52

Приложими такси

1. Доставчикът на платежни услуги не може да налага такси на ползвателя на платежни услуги за изпълнение на задълженията си за информация или коригиращи и предпазни мерки по настоящия дял, освен когато в член 65, параграф 1, член 66, параграф 5 и член 74, параграф 2 е предвидено друго. Тези такси се уговарят между ползвателя на платежни услуги и доставчика на платежни услуги; те са подходящи и съответстват на действителните разходи на доставчика на платежни услуги.
2. Когато платежната транзакция не предполага валутно превръщане, държавите-членки изискват получателят да заплати таксите, които се събират от неговия доставчик на платежни услуги, а платецът заплаща таксите, които се събират от неговия доставчик на платежни услуги.
3. Доставчикът на платежни услуги не препятства получателя да поиска от платеца такса или да му предложи отстъпка за използването на даден платежен инструмент. Въпреки това, държавите-членки могат да забранят или ограничат правото за налагане на такси, вземайки предвид необходимостта от насърчаване на конкуренцията и поощряване използването на ефективни платежни инструменти.

Член 53

Дерогация за платежни инструменти с ниска стойност и електронни пари

1. За платежни инструменти, които според рамковия договор се използват единствено за отделни платежни транзакции, ненадвишаващи 30 EUR или които имат лимит на плащанията от 150 EUR или на които се съхраняват средства, които не надхвърлят 150 EUR в нито един момент, доставчиците на платежни услуги могат да уговорят с ползвателите на платежни услуги следното:
 - а) член 56, параграф 1, буква б) и член 57, параграф 1, букви в) и г), както и член 61, параграфи 4 и 5 да не се прилагат, ако платежният инструмент не позволява блокиране или предотвратяване на по-нататъшното му използване;
 - б) членове 59 и 60 и член 61, параграфи 1 и 2 да не се прилагат, ако платежният инструмент се използва анонимно или доставчикът на платежни услуги не е в състояние да докаже по други причини, присъщи на платежния инструмент, че платежната транзакция е била разрешена;
 - в) чрез дерогация от разпоредбите на член 65, параграф 1 доставчикът на платежни услуги да не е длъжен да уведомява ползвателя на платежни услуги за отказа за изпълнение на платежно нареждане, ако причините за това са очевидни при конкретните обстоятелства;
 - г) чрез дерогация от разпоредбите на член 66 платецът да не може да отменя платежното нареждане, след като е предал платежното нареждане или е дал съгласието си за изпълнение на платежната транзакция на получателя;
 - д) чрез дерогация от разпоредбите на членове 69 и 70 да се прилагат други срокове за изпълнение.
2. За национални платежни транзакции държавите-членки или компетентните им органи могат да намалят или да удвоят сумите, посочени в параграф 1. Те могат да ги увеличат до 500 EUR за предплатените платежни инструменти.

▼B

3. Членове 60 и 61 се прилагат също така за електронни пари по смисъла на член 1, параграф 3, буква б) от Директива 2000/46/ЕО, освен ако доставчикът на платежни услуги на платеца няма възможност да замрази платежната сметка или блокира платежния инструмент. Държавите-членки могат да ограничат тази дерогация до платежни сметки или платежни инструменти с определена стойност.

*ГЛАВА 2***Разрешаване на платежни транзакции***Член 54***Съгласие и оттегляне на съгласието**

1. Държавите-членки гарантират, че платежната транзакция се счита за разрешена, само ако платецът е дал съгласие за изпълнение на платежната транзакция. Платежната транзакция може да бъде разрешена от платеца преди или ако е уговорено между платеца и неговия доставчик на платежни услуги, след изпълнението на платежната транзакция.

2. Съгласието за изпълнение на платежната транзакция или на поредица от платежни транзакции се дава по уговорения между платеца и неговия доставчик на платежни услуги начин.

При липса на такова съгласие платежната транзакция се счита за неразрешена.

3. Съгласието може да бъде оттеглено от платеца по всяко време, но не по-късно от датата, на която платежната транзакция става неотменима съгласно член 66. Съгласието за изпълнение на поредица от платежни транзакции също може да бъде оттеглено, в резултат на което всички бъдещи платежни транзакции трябва да се считат за неразрешени.

4. Редът за даване на съгласие се уговаря между платеца и доставчика на платежни услуги.

*Член 55***Лимити при употребата на платежни инструменти**

1. В случаи, когато за даване на съгласие се използва конкретен платежен инструмент, платецът и неговият доставчик на платежни услуги могат да уговорят лимити на платежни транзакции, изпълнени чрез платежния инструмент.

2. Ако е уговорено в рамковия договор, доставчикът на платежни услуги може да запази правото да блокира платежен инструмент по обективни причини, свързани със сигурността на платежния инструмент, съмнение за неразрешена употреба или употреба на инструмента с цел измама или, в случай на платежен инструмент с кредитна линия — значително нараснал риск платецът да не е способен да изпълни задължението си за плащане.

3. В такива случаи доставчикът на платежни услуги информира платеца за блокирането на платежния инструмент и причините за това по уговорения начин, когато е възможно — преди платежният инструмент да бъде блокиран или най-късно непосредствено след това, освен ако даването на такава информация е недопустимо поради обективни съображения за сигурност или е забранено от друго приложимо общностно или национално законодателство.

4. Доставчикът на платежни услуги деблокира платежния инструмент или го замества с нов платежен инструмент след като причините за блокирането отпадат.

▼B

Член 56

Задължения на ползвателя на платежни услуги по отношение на платежните инструменти

1. Ползвателят на платежни услуги, който има право да използва определен платежен инструмент, има следните задължения:

- а) да използва платежния инструмент в съответствие с условията за неговото издаване и използване; и
- б) да уведоми своевременно доставчика на платежни услуги или образуванието, посочено от последния, ако научи за загуба, кражба, присвояване или неразрешена употреба на платежния инструмент.

2. За целите на параграф 1, буква а) ползвателят на платежни услуги предприема по-специално всички разумни действия за запазване на неговите персонализирани защитни характеристики веднага щом получи платежния инструмент.

Член 57

Задължения на доставчика на платежни услуги по отношение на платежните инструменти

1. Доставчикът на платежни услуги, който издава платежен инструмент, има следните задължения:

- C1 а) да гарантира, че персонализираните защитни характеристики на платежния инструмент не са достъпни на лица, различни от ползвателя на платежни услуги ◄, който има право да използва платежния инструмент, без да се засягат задълженията на ползвателя на платежни услуги, посочени в член 56;
- б) да се въздържа от изпращане на платежен инструмент, за който няма постъпило искане, освен когато вече даден на ползвателя на платежни услуги платежен инструмент трябва да се подмени;
- в) да гарантира, че по всяко време са налице подходящи способности, позволяващи на ползвателя на платежни услуги да извърши уведомлението по член 56, параграф 1, буква б) или да поиска деблокиране съгласно член 55, параграф 4; при поискване доставчикът на платежни услуги предоставя на ползвателя на платежни услуги в продължение на осемнадесет месеца, считано от уведомлението, доказателства, че е направил такова уведомление; и
- г) да предотвратява всяко използване на платежния инструмент, след като е направено уведомление съгласно член 56, параграф 1, буква б).

2. Доставчикът на платежни услуги носи риска, свързан с изпращането на платежен инструмент на платеца или за изпращането на неговите персонализирани защитни характеристики.

Член 58

Уведомяване за неразрешени или неточно изпълнени платежни транзакции

Доставчикът на платежни услуги коригира платежната транзакция единствено ако ползвателят на платежни услуги го уведоми своевременно, че е установил неразрешена или неточно изпълнена платежна транзакция, която поражда възможност за предявяване на правата му, включително и по смисъла на член 75, и не по-късно от 13 месеца след датата на задължаване на сметката, освен ако, когато е приложимо, доставчикът на платежни услуги



не е предоставил или осигурил на разположение информацията за тази платежна транзакция в съответствие с дял III.

Член 59

Доказване на установяване на автентичност и изпълнение на платежни транзакции

1. Когато ползвател на платежни услуги отрича да е разрешавал изпълнена платежна транзакция или твърди, че платежна транзакция не е изпълнена точно, държавите-членки изискват от неговия доставчик на платежни услуги да докаже, че автентичността на платежната транзакцията е установена, точно регистрирана, осчетоводена и не е засегната от техническа повреда или от друг недостатък.
2. Когато ползвател на платежни услуги отрича да е разрешавал изпълнена платежна транзакция, използването на платежен инструмент, регистрирано от доставчика на платежни услуги само по себе си не е достатъчно доказателство, че платежна транзакция е била разрешена от платеца или че платецът е действал чрез измама или не е изпълнил умишлено или поради груба небрежност едно или повече от задълженията си по член 56.

Член 60

Отговорност на доставчика на платежни услуги за неразрешени платежни транзакции

1. Без да се засягат разпоредбите на член 58, държавите-членки гарантират, че в случай на неразрешена платежна транзакция доставчикът на платежни услуги на платеца незабавно възстановява на платеца сумата на неразрешената платежна транзакция и, където е приложимо, възстановява задължената платежна сметка в положението, в което тя би била, ако не е била изпълнена неразрешената платежна транзакция.
2. Допълнително парично обезщетение може да бъде определено в съответствие с правото, приложимо към договора, сключен между платеца и неговия доставчик на платежни услуги.

Член 61

Отговорност на платеца за неразрешена платежна транзакция

1. Чрез дерогация от разпоредбите на член 60 платецът понася загубите, свързани с всички неразрешени платежни транзакции в максимален размер до 150 EUR, произтичащи от използване на изгубен или откраднат платежен инструмент или от незаконно присвояване на платежен инструмент, когато платецът не е успял да запази персонализираните защитни характеристики.
2. Платецът понася всички загуби, свързани с неразрешени платежни транзакции, ако ги е причинил чрез измама или с неизпълнението на едно или повече от задълженията му по член 56 умишлено или поради груба небрежност. В такива случаи не се прилага максималният размер по параграф 1 от настоящия член.
3. Когато платецът не е действал чрез измама, нито е допуснал умишлено неизпълнение на задълженията си по член 56, държавите-членки могат да ограничат отговорността по параграфи 1 и 2 от настоящия член, като отчетат по-специално естеството на персонализираните защитни характеристики на платежния инструмент и обстоятелствата, при които той е загубен, откраднат или незаконно присвоен.
4. Платецът не понася никакви имуществени последици, произтичащи от използване на загубен, откраднат или незаконно

▼B

присвоен платежен инструмент за разплащане след уведомление в съответствие с член 56, параграф 1, буква б), с изключение на случаите, когато платецът е действал чрез измама.

5. Ако доставчикът на платежни услуги не осигури подходящи начини за уведомление по всяко време за загубен, откраднат или незаконно присвоен платежен инструмент съгласно изискванията по член 57, параграф 1, буква в), платецът не носи отговорност за имуществените последици, произтичащи от използване на този платежен инструмент, с изключение на случаите, когато той е действал чрез измама.

*Член 62***Възстановяване на средства по платежна транзакция, извършвани по инициатива на или чрез получателя**

1. Държавите-членки гарантират, че платецът има право на възстановяване на средствата от своя доставчик на платежни услуги по вече е изпълнена разрешена платежна транзакция, по инициатива на или чрез получателя, ако са спазени следните условия:

- а) в момента на даване на разрешение за изпълнение на платежната транзакция не е посочена точната сума на платежната транзакция; и
- б) сумата по платежната транзакция надвишава сумата, която платецът би могъл основателно да очаква предвид естеството на неговите предходни разходи, условията на рамковия договор и специфичните за случая обстоятелства.

По искане на доставчика на платежни услуги, платецът предоставя данни във връзка с подобни условия.

Възстановяването на средства включва цялата сума на извършената платежна транзакция.

При директни дебити платецът и неговият доставчик на платежни услуги могат да уговорят в рамковия договор, че платецът има право на възстановяване на средства от своя доставчик на платежни услуги, дори и ако не са изпълнени посочените в първата алинея условия за възстановяване на средства.

2. Въпреки това за целите на параграф 1, първа алинея, буква б) платецът не може да се позовава на причини, свързани с обмяна на валута, ако е бил приложен референтният обменен курс, уговорен с доставчика на платежни услуги в съответствие с член 37, параграф 1, буква г) и член 42, параграф 3, буква б).

3. В рамковия договор между платеца и неговия доставчик на платежни услуги може да се уговори, че платецът няма право на възстановяване на средства, когато е дал съгласието си за изпълнението на платежната транзакция непосредствено на своя доставчик на платежни услуги и, когато е приложимо — когато доставчикът на платежни услуги или получателят е предоставил или е осигурил на разположение на платеца според уговорените условия информация относно предстоящата платежна транзакция най-малко четири седмици преди падежа.

*Член 63***Искания за възстановяване на средства по платежни транзакции по инициатива на или чрез получателя**

1. Държавите-членки гарантират, че платецът може да направи искане за предвиденото в член 62 възстановяване на средства по разрешена платежна транзакция по инициатива на или чрез полу-

▼B

чателя през период от осем седмици от датата, на която сметката е задължена със средствата.

2. В срок от десет работни дни от получаване на искането за възстановяване на средствата доставчикът на платежни услуги възстановява цялата сума на платежната транзакция или представя основанията за отказа за възстановяване, като посочва органите, пред които платецът може да отнесе въпроса в съответствие с членове 80—83, ако не приема изложените основания за отказ.

Правото на доставчика на платежни услуги да отказва възстановяване на средства, предвидено в първата алинея, не се прилага в случая, посочен в член 62, параграф 1, четвърта алинея.

*ГЛАВА 3***Изпълнение на платежни транзакции****Раздел 1****Платежни нареждания и преведени суми***Член 64***Получаване на платежни нареждания**

1. Държавите-членки гарантират, че моментът на получаване е моментът, в който доставчикът на платежни услуги получава платежното нареждане, предадено пряко от платеца или косвено от или чрез получателя. Ако моментът на получаване не е работен ден за доставчика на платежни услуги на платеца, платежното нареждане се счита за получено на следващия работен ден. Доставчикът на платежни услуги може да определи краен срок близо до края на работния ден, след който всяко получено платежно нареждане се счита за получено на следващия работен ден.

2. Ако ползвателят на платежни услуги, който подава платежно нареждане, и неговият доставчик на платежни услуги се уговорят, че изпълнението на платежното нареждане започва на определен ден или в края на определен срок или в деня, когато платецът предостави средства на разположение на своя доставчик на платежни услуги, за момент на получаване по член 69 се счита уговореният ден. Ако уговореният ден не е работен ден за доставчика на платежни услуги, полученото платежно нареждане се счита за получено на следващия работен ден.

*Член 65***Отказ за изпълнение на платежни нареждания**

1. При отказ за изпълнение на платежно нареждане от страна на доставчика на платежни услуги ползвателят на платежни услуги следва да бъде уведомен за отказа и по възможност за причините за него, както и за процедурата за поправяне на фактическите грешки, довели до този отказ, освен ако това е забранено от други приложими разпоредби на общностното или националното законодателство.

Доставчикът на платежни услуги предоставя или осигурява на разположение уведомлението по уговорения начин при първа възможност и във всички случаи в определените в член 69 срокове.

Рамковият договор може да включва условие, че доставчикът на платежни услуги може да начислява такса за такова уведомление, ако отказът е обективно обоснован.

▼B

2. В случаите, когато са изпълнени всички условия, посочени в рамковия договор с платеца, доставчикът на платежни услуги на платеца не може да откаже да изпълни разрешено платежно нареждане, независимо дали то е подадено от платец или от или чрез получател, освен ако това е забранено от други приложими разпоредби на общностното или националното законодателство.

3. За целите на членове 69 и 75 платежното нареждане, чието изпълнение е отказано, се счита за неполучено.

*Член 66***Неотменимост на платежно нареждане**

1. Държавите-членки гарантират, че ползвателят на платежни услуги не може да отменя платежно нареждане след получаването му от доставчика на платежни услуги на платеца, освен ако в настоящия член не е предвидено друго.

2. Когато платежната транзакция е по инициатива на или чрез получателя, платецът не може да отменя платежното нареждане след предаването му или след даване на своето съгласие за изпълнение на платежната транзакция в полза на получателя.

3. Въпреки това, в случай на директни дебити и без да се засяга правото на възстановяване на средства платецът може да отмени платежното нареждане най-късно до края на работния ден, предхождащ уговорения ден за задължаване на сметката със средствата.

4. В случая, посочен в член 64, параграф 2, ползвателят на платежни услуги може да отмени платежно нареждане най-късно до края на работния ден, предхождащ уговорения ден.

5. След изтичане на сроковете, определени в параграфи 1—4, платежното нареждане може да бъде отменено единствено ако ползвателят на платежни услуги и неговият доставчик на платежни услуги са се уговорили. В случая, посочен в параграфи 2 и 3, се изисква и съгласието на получателя. Ако е уговорено в рамковия договор, доставчикът на платежни услуги може да начислява такса за отмяна на платежно нареждане.

*Член 67***Преведени и получени суми**

1. Държавите-членки изискват от доставчика на платежни услуги на платеца, доставчика на платежни услуги на получателя и всички посредници на доставчиците на платежни услуги да преведат цялата сума по платежната транзакция и да се въздържат от удържане на такси от преведената сума.

2. Въпреки това получателят и неговият доставчик на платежни услуги могат да се договорят доставчикът на платежни услуги да удържа своите такси от преведената сума, преди да завери с нея сметката на получателя. В такъв случай цялата сума на платежната транзакция и таксите се посочват поотделно в предоставената на получателя информация.

3. В случай на удържане на такси, различни от посочените в параграф 2, от преведената сума, доставчикът на платежни услуги на платеца гарантира, че получателят получава цялата сума на платежната транзакция, извършена по инициатива на платеца. В случай че платежната транзакция се извършва по инициатива на или чрез получателя неговият доставчик на платежни услуги гарантира, че получателят получава цялата сума на платежната транзакция.



Раздел 2

Срок за изпълнение и вальор

Член 68

Приложно поле

1. Настоящият раздел се прилага по отношение на:
 - а) платежни транзакции в евро;
 - б) национални платежни транзакции във валутата на съответната държава-членка извън Еврозоната; и
 - в) платежни транзакции с еднократно валутно превръщане между евро и официалната валута на държава-членка извън Еврозоната, при условие че необходимото валутно превръщане се извършва в съответната държава-членка извън Еврозоната и, в случай на презгранични платежни транзакции, презграничният превод се осъществява в евро.
2. Настоящият раздел се прилага за други платежни транзакции, освен ако между ползвателя на платежни услуги и неговия доставчик на платежни услуги е уговорено друго, с изключение на случая по член 73, в който страните нямат свобода на договаряне. Въпреки това когато ползвателят на платежни услуги и неговият доставчик на платежни услуги се уговорят за по-дълъг срок от определените в член 69 срокове, за платежни транзакции в рамките на Общността този срок не надвишава четири работни дни след момента на получаване в съответствие с член 64.

Член 69

Платежни транзакции по платежна сметка

1. Държавите-членки изискват доставчикът на платежни услуги на платеца да гарантира, че от момента на получаване в съответствие с член 64, платежната сметка на доставчика на платежни услуги на получателя се заверява със сумата по платежната транзакция най-късно до края на следващия работен ден. До 1 януари 2012 г. платецът и неговият доставчик на платежни услуги могат да уговорят срок до три работни дни. Тези срокове могат да се удължават с още един работен ден за инициирани на хартиен носител платежни транзакции.
2. Държавите-членки изискват доставчикът на платежни услуги на получателя да посочва вальора и да осигурява на разположение сумата по платежната транзакция по платежната сметка на получателя след получаване на средствата от доставчика на платежни услуги в съответствие с член 73.
3. Държавите-членки изискват доставчикът на платежни услуги на получателя да предава на доставчика на платежни услуги на платеца платежно нареждане, дадено от или чрез получателя, в рамките на уговорените между получателя и неговия доставчик на платежни услуги срокове, като по този начин се предоставя възможност за сетълмент на директни дебити на уговорения падеж.

Член 70

Липса на платежна сметка на получателя при доставчика на платежни услуги

Когато получателят няма платежна сметка при доставчика на платежни услуги, средствата се осигуряват на разположение на получателя от доставчика на платежни услуги, който получава средствата за получателя в срока, посочен в член 69.



Член 71

Пари в наличност, депозирани по платежна сметка

Когато потребител депозира пари в наличност по платежна сметка при доставчика на платежни услуги във валутата, в която е открита съответната платежна сметка, доставчикът на платежни услуги гарантира, че сумата се осигурява на разположение и че вальорът се посочва незабавно след момента на получаване на средствата. Когато ползвателят на платежни услуги не е потребител, сумата се осигурява на разположение и вальорът се посочва най-късно на следващия работен ден след получаване на средствата.

Член 72

Национални платежни транзакции

За национални платежни транзакции държавите-членки могат да предвиждат по-кратки максимални срокове за изпълнение от предвидените в настоящия раздел.

Член 73

Вальор и разполагаеми средства

1. Държавите-членки гарантират, че вальорът за заверяване на платежната сметка на получателя е не по-късно от работния ден, в който сметката на доставчика на платежни услуги на получателя се заверява със сумата на платежната транзакция.

Доставчикът на платежни услуги на получателя гарантира, че сумата по платежната транзакция е на разположение на получателя незабавно след като сметката на доставчика на платежни услуги на получателя е заверена с тази сума.

2. Държавите-членки гарантират, че вальорът за задължаване на платежната сметка на платеца е не по-рано от момента, в който тази платежна сметка се задължава със сумата на платежната транзакция.

Раздел 3

Отговорност

Член 74

Неточни уникални идентификатори

1. Ако платежното нареждане се изпълнява в съответствие с уникален идентификатор, платежното нареждане се счита за точно изпълнено по отношение на посочения с уникалния идентификатор получател.

2. Ако уникалният идентификатор, предоставен от ползвателя на платежни услуги, е неточен, доставчикът на платежни услуги не носи отговорност по член 75 за неизпълнението или неточното изпълнение на платежната транзакция.

Въпреки това доставчикът на платежни услуги на платеца полага усилия в рамките на разумното да възстанови средствата по платежната транзакция.

Ако е уговорено в рамковия договор, доставчикът на платежни услуги може да начислява на ползвателя на платежни услуги такса за възстановяване.

3. Ако ползвателят на платежни услуги предоставя допълнителна информация, освен посочената в член 37, параграф 1, буква а) или член 42, параграф 2, буква б), доставчикът на платежни услуги

▼B

носи отговорност единствено за изпълнението на платежната транзакция в съответствие с уникалния идентификатор, предоставен от ползвателя на платежни услуги.

*Член 75***Неизпълнение или неточно изпълнение**

1. Без да се засягат разпоредбите на член 58, член 74, параграфи 2 и 3 и член 78, когато платежното нареждане е подадено от платеца, доставчикът на платежни услуги на платеца носи отговорност пред платеца за точното изпълнение на платежната транзакция, освен ако същият може да докаже на платеца и, когато е приложимо — на доставчика на платежни услуги на получателя, че последният е получил сумата на платежната транзакция в съответствие с член 69, параграф 1, като в този случай доставчикът на платежни услуги на получателя носи отговорност пред получателя за точното изпълнение на платежната транзакция.

Когато доставчикът на платежни услуги на платеца носи отговорност по първа алинея, той своевременно възстановява на платеца сумата на неизпълнената или неточно изпълнена платежна транзакция и, когато е приложимо, възстановява задължената платежна сметка в състоянието, в което същата би се намирала при отсъствие на неточно изпълнената платежна транзакция.

Когато доставчикът на платежни услуги на получателя носи отговорност по първа алинея, той незабавно осигурява на разположение на получателя сумата по платежната транзакция и, когато е приложимо, заверява платежната сметка на получателя със съответната сума.

Независимо от отговорността по настоящия параграф при неизпълнена или неточно изпълнена платежна транзакция, за която платежното нареждане е подадено от платеца, при поискване доставчикът на платежни услуги на платеца незабавно полага усилия за проследяване на платежната транзакция и уведомява платеца за резултата.

2. Без да се засягат разпоредбите на член 58, член 74, параграфи 2 и 3 и член 78, когато платежно нареждане е подадено от или чрез получателя, доставчикът на платежни услуги на получателя носи отговорност пред получателя за точното предаване на платежното нареждане на доставчика на платежни услуги на платеца в съответствие с член 69, параграф 3. Когато доставчикът на платежни услуги на получателя носи отговорност по настоящата алинея, той незабавно предава съответното платежно нареждане на доставчика на платежни услуги на платеца.

Освен това, без да се засягат разпоредбите на член 58, член 74, параграфи 2 и 3 и член 78, доставчикът на платежни услуги на получателя носи отговорност пред същия за изпълнение на платежната транзакция в съответствие със задълженията по член 73. Когато доставчикът на платежни услуги на получателя носи отговорност по настоящата алинея, той гарантира, че сумата по платежната транзакция е на разположение на получателя незабавно след заверяването на сметката на доставчика на платежни услуги на получателя с тази сума.

В случай на неизпълнена или неточно изпълнена платежна транзакция, за която доставчикът на платежни услуги на получателя не носи отговорност по първа и втора алинея, доставчикът на платежни услуги на платеца носи отговорност пред платеца. Когато доставчикът на платежни услуги на платеца носи такава отговорност, когато е уместно и без неоснователно забавяне, той възстановява на платеца сумата на неизпълнената или неточно изпълнена платежна транзакция и възстановява задължената

▼B

платежна сметка в състоянието, в което същата би се намирала при отсъствие на неточно изпълнената платежна транзакция.

В случай на неизпълнена или неточно изпълнена платежна транзакция, при която платежното нареждане е подадено от или чрез получателя, независимо от отговорността по настоящия параграф, при поискване неговият доставчик на платежни услуги незабавно полага усилия за проследяване на платежните транзакции и уведомява получателя за резултата.

3. Освен това доставчиците на платежни услуги носят отговорност пред съответните ползватели на платежни услуги за всички такси, платими от тях, както и за всички лихви, които се начисляват на ползвателите на платежната услуга вследствие на неизпълнението или неточното изпълнение на платежната транзакция.

*Член 76***Допълнително парично обезщетение**

Всяко допълнително парично обезщетение, освен предвиденото в настоящия раздел, може да се определя в съответствие с правото, приложимо към сключения договор между ползвателя на платежни услуги и неговия доставчик на платежни услуги.

*Член 77***Право на регресен иск**

1. Когато отговорността на доставчик на платежни услуги по член 75 се дължи на друг доставчик на платежни услуги или посредник, този доставчик на платежни услуги или посредник изплаща на първия доставчик на платежни услуги обезщетение за всички претърпени загуби или заплатени суми съгласно член 75.

2. Всяко допълнително парично обезщетение може да се определя в съответствие със споразуменията между доставчиците на платежни услуги и/или посредниците и приложимото към сключеното между тях споразумение право.

*Член 78***Освобождаване от отговорност**

Отговорността по глави 2 и 3 не се прилага в случай на извънредни и непредвидими обстоятелства извън контрола на страната, позоваваща се на съществуването на тези обстоятелства, чиито последици неизбежно биха настъпили въпреки всички усилия за тяхното предотвратяване, или когато доставчикът на платежни услуги е обвързан с други правни задължения, уредени от националното или общностното законодателство.

*ГЛАВА 4***Защита на данни***Член 79***Защита на данни**

Държавите-членки разрешават обработката на лични данни чрез платежни системи и доставчици на платежни услуги, когато това е необходимо, за да се гарантира предотвратяването, разследването и разкриването на платежни измами. Обработката на такива лични данни се извършва в съответствие с Директива 95/46/ЕО.



ГЛАВА 5

Извънсъдебни процедури за разглеждане на възражения и за разрешаване на спорове

Раздел 1

Процедура за разглеждане на възражения

Член 80

Възражения

1. Държавите-членки гарантират установяването на процедури, които позволяват на ползвателите на платежни услуги и други заинтересовани лица, включително сдружения на потребители, да подават пред компетентните органи възражения срещу извършени от доставчици на платежни услуги предполагаеми нарушения на разпоредбите на националното законодателство за прилагане на разпоредбите на настоящата директива.

2. Когато е приложимо и без да се засяга правото на търсене на защита по съдебен ред в съответствие с националното процесуално право, с отговора си компетентният орган информира подателя на възражението за съществуването на установените съгласно член 83 извънсъдебни процедури за разглеждане на възражения и разрешаване на спорове.

Член 81

Санкции

1. Държавите-членки установяват система от санкции за нарушаване на националните разпоредби, приети съгласно настоящата директива, и вземат всички необходими мерки за осигуряване на прилагането на тези санкции. Предвидените санкции са ефективни, съразмерни и възпиращи.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията правилата, посочени в параграф 1, и компетентните органи, посочени в член 82, до 1 ноември 2009 г., и я уведомяват незабавно за всяко последващо изменение в тази връзка.

Член 82

Компетентни органи

1. Държавите-членки предприемат всички необходими мерки, с които да се гарантира, че процедурите за разглеждане на възражения и санкциите, предвидени съответно в член 80, параграф 1 и член 81, параграф 1, се прилагат от органите, оправомощени да гарантират спазване на разпоредбите на националното законодателство, приети съгласно предвидените в настоящия раздел изисквания.

2. В случай на нарушение или съмнение за нарушение на разпоредбите на националното законодателство, прието съгласно дялове III и IV от настоящата директива, компетентните органи, посочени в параграф 1, са органите на държавата-членка по произход на доставчика на платежни услуги, с изключение на представители и клонове, действащи при условията на правото на установяване, за които компетентни са органите на приемащата държава-членка.



Раздел 2

Процедури за извънсъдебно разрешаване на спорове

Член 83

Извънсъдебно разрешаване на спорове

1. Държавите-членки гарантират установяването на подходящи и ефективни извънсъдебни процедури за разглеждане на възражения и разрешаване на спорове във връзка с произтичащите от настоящата директива права и задължения между ползватели и доставчици на платежни услуги, като, когато е уместно, използват съществуващите органи.

2. В случай на презгранични спорове държавите-членки гарантират, че тези органи активно си сътрудничат при разрешаването на споровете.

ДЯЛ V

МЕРКИ ПО ПРИЛАГАНЕ И КОМИТЕТ ПО ПЛАЩАНИЯТА

Член 84

Мерки по прилагане

За да се вземе предвид развитието на технологиите и на пазара в областта на платежните услуги и да се гарантира еднообразното прилагане на настоящата директива, Комисията може, в съответствие с процедурата по регулиране с контрол, посочена в член 85, параграф 2, да приеме мерки по прилагане, предназначени да изменят несъществени елементи на настоящата директива, свързани със следното:

- а) да адаптира списъка с дейности в приложението в съответствие с членове 2—4 и член 16;
- б) да промени определението за микропредприятие по смисъла на член 4, параграф 26 в съответствие с измененията на Препоръка 2003/361/ЕО;
- в) да актуализира сумите, посочени в член 26, параграф 1 и член 61, параграф 1, с оглед отчитане на инфлацията и същественото развитие на пазара.

Член 85

Комитет

- 1. Комисията се подпомага от Комитет по плащанията.
- 2. Когато се прави позоваване на настоящия параграф, се прилагат разпоредбите на член 5а, параграфи 1—4 и член 7 от Решение 1999/468/ЕО, като се вземат предвид разпоредбите на член 8 от него.

ДЯЛ VI

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 86

Пълна хармонизация

- 1. Без да се засягат разпоредбите на член 30, параграф 2, член 33, член 34, параграф 2, член 45, параграф 6, член 47, параграф 3, член 48, параграф 3, член 51, параграф 2, член 52, параграф 3, член

▼B

53, параграф 2, член 61, параграф 3 и членове 72 и 88, доколкото настоящата директива съдържа хармонизирани разпоредби, държавите-членки не могат да запазят или въвеждат в действие разпоредби, различни от предвидените в настоящата директива.

2. Когато държава-членка използва някоя от предвидените в параграф 1 възможности, тя информира Комисията за това, както и за всички последващи промени. Комисията оповестява информацията на интернет страница или по друг леснодостъпен начин.

3. Държавите-членки гарантират, че доставчиците на платежни услуги не нарушават във вреда на ползвателите на платежни услуги разпоредбите на националното законодателство за прилагане на разпоредбите на настоящата директива или съответстващите на тях, освен когато това е изрично предвидено в директивата.

Въпреки това доставчиците на платежни услуги могат да решат да предоставят по-благоприятни условия на ползвателите на платежни услуги.

*Член 87***Преразглеждане**

Не по-късно от 1 ноември 2012 г. Комисията представя на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Европейската централна банка доклад за прилагането и въздействието на настоящата директива, по-специално относно:

- евентуалната необходимост от разширяване на приложното поле на директивата с оглед включване на платежни транзакции във всички валути и платежни транзакции, при които само един от доставчиците на платежни услуги се намира в Общността,
- прилагането на членове 6, 8 и 9 относно пруденциалните изисквания по отношение на платежните институции, по-специално по отношение на изискванията за собствен капитал и защита (обособяване),
- възможното въздействие на отпускането от страна на платежните институции на кредити, свързани с платежни услуги, съгласно член 16, параграф 3,
- възможното въздействие на изискванията за издаване на лиценз на платежните институции върху конкуренцията между платежните институции и други доставчици на платежни услуги, както и върху пречките пред достъпа до пазара на нови доставчици на платежни услуги,
- прилагането на членове 34 и 53 и евентуалната необходимост да се преразгледа приложното поле на настоящата директива по отношение на платежните инструменти с ниска стойност и електронните пари, и
- прилагането и действието на членове 69 и 75 за всички видове платежни инструменти,

придружени, когато е уместно, от предложение за нейната промяна.

*Член 88***Преходна разпоредба**

1. Без да се засягат разпоредбите на Директива 2005/60/ЕО или друго приложимо общностно законодателство, държавите-членки разрешават на юридически лица, които са започнали да упражняват дейност като платежна институция по смисъла на настоящата директива в съответствие с действащото национално законодателство преди 25 декември 2007 г., да продължат да упражняват тази дейност в съответната държава-членка до 30 април 2011 г., без

▼B

да са получили лиценз в съответствие с член 10. На лицата, на които не е бил издаден лиценз в този срок, се забранява да предоставят платежни услуги в съответствие с член 29.

2. Независимо от разпоредбите на параграф 1, изключение от изискването за получаване на лиценз по член 10 се допуска за финансови институции, които са започнали дейностите, посочени в точка 4 от приложение I към Директива 2006/48/ЕО и отговарят на условията по член 24, параграф 1, първа алинея, буква д) от посочената директива в съответствие с националното законодателство преди 25 декември 2007 г. ►C1 Въпреки това те уведомяват компетентните органи на държавата-членка на произход за тези дейности преди 25 декември 2009 г. ◄ Освен това нотификацията включва информация, удостоверяваща че те спазват изискванията по член 5, букви а), г), ж) —и), к) и л) от настоящата директива. Когато компетентните органи се уверят в спазването на тези изисквания, съответните финансови институции се регистрират в съответствие с член 13 от настоящата директива. Държавите-членки могат да разрешават на своите компетентни органи да освобождават тези финансови институции от задължението за спазване на изискванията по член 5 от настоящата директива.

3. Държавите-членки могат да предвиждат автоматично издаване на лиценз и вписване в регистъра по член 13 на юридическите лица, посочени в параграф 1, ако компетентните органи вече разполагат с доказателства, че са спазени предвидените в членове 5 и 10 изисквания. Компетентните органи информират заинтересованите образувания за това преди издаване на лиценза.

4. Без да се засягат разпоредбите на Директива 2005/60/ЕО или друго приложимо общностно законодателство, държавите-членки могат да разрешават на физически или юридически лица, които са започнали да упражняват дейност като платежна институция по смисъла на настоящата директива в съответствие с действащото национално законодателство преди 25 декември 2007 г. и които отговарят на условията за освобождаване по член 26, да продължат тази дейност в съответната държава-членка за преходен период от не повече от три години, без да се ползват от освобождаване по член 26 и да са вписани в регистъра, предвиден в член 13. На лицата, които не са били освободени в този срок, се забранява да предоставят платежни услуги в съответствие с член 29.

*Член 89***Изменение на Директива 97/7/ЕО**

Член 8 от Директива 97/7/ЕО се заличава.

*Член 90***Изменения на Директива 2002/65/ЕО**

Директива 2002/65/ЕО се изменя, както следва:

1. В член 4 се добавя следният параграф:

„5. Когато се прилага и Директива 2007/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно платежните услуги във вътрешния пазар (*), разпоредбите, отнасящи се до информацията по член 3, параграф 1 от настоящата директива, с изключение на параграф 2, букви в) —ж), параграф 3, букви а), г) и д) и параграф 4, буква б), се заменят с членове 36, 37, 41 и 42 от посочената директива.

(*) ОВ L 319, 5.12.2007 г., стр. 1.“

2. Член 8 се заличава.



Член 91

Изменения на Директива 2005/60/ЕО

Директива 2005/60/ЕО се изменя, както следва:

1. В член 3, параграф 2 буква а) се заменя със следното:

„а) предприятие, различно от кредитна институция, което извършва една или повече от дейностите, изброени в точки 2—12 и в точка 14 от приложение I към Директива 2006/48/ЕО, включително дейностите на обменните бюра (bureaux de change);“;

2. В член 15 параграфи 1 и 2 се заменят със следното:

„1. Когато държава-членка позволява да се разчита като на трети лица на местно равнище на кредитните и финансовите институции, посочени в член 2, параграф 1, точка 1 или 2, намиращи се на нейна територия, тази държава-членка във всички случаи позволява на институциите и лицата по член 2, параграф 1, намиращи се на нейна територия, да признават и приемат съгласно член 14 резултатите от предвидените в член 8, параграф 1, букви а)—в) изисквания за комплексна проверка на клиента, извършена в съответствие с настоящата директива от институция, посочена в член 2, параграф 1, точка 1 или 2, в друга държава-членка, с изключение на обменните бюра и платежните институции, определени в член 4, параграф 4 от Директива 2007/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно платежните услуги във вътрешния пазар (*), които предоставят основно платежните услуги, изброени в точка 6 от приложението към посочената директива, включително физическите и юридическите лица, които се ползват от освобождаването по член 26 от посочената директива, и които отговарят на предвидените в членове 16 и 18 от настоящата директива изисквания, дори и ако документите или данните, на които се основават тези изисквания, са различни от изискваните в държавата-членка, към която е насочен клиентът.

2. Когато държава-членка позволява да се разчита като на трети лица на местно ниво на обменните бюра, посочени в член 3, параграф 2, буква а), и на платежни институции, определени в член 4, параграф 4 от Директива 2007/64/ЕО за платежните услуги във вътрешния пазар, намиращи се на нейна територия и предоставящи основно платежните услуги, изброени в точка 6 от приложението към същата директива, тази държава-членка във всички случаи им позволява да признават и приемат съгласно разпоредбите на член 14 от настоящата директива резултатите от предвидените в член 8, параграф 1, букви а)—в) изисквания за комплексна проверка на клиента, извършена в съответствие с настоящата директива от институция от същата категория в друга държава-членка и които отговарят на предвидените в членове 16 и 18 от настоящата директива изисквания, дори и ако документите или данните, на които се основават тези изисквания, са различни от изискваните в държавата-членка, към която е насочен клиентът.

(*) ОВ L 319, 5.12.2007 г., стр. 1.“

3. Второто изречение от член 36, параграф 1 се заличава.



Член 92

Изменения на Директива 2006/48/ЕО

Приложение I към Директива 2006/48/ЕО се изменя, както следва:

1. Точка 4 се заменя със следното:

„4. платежни услуги съгласно определението в член 4, параграф 3 от Директива 2007/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно платежните услуги във вътрешния пазар (*)

(*) ОВ L 319, 5.12.2007 г., стр. 1.“

2. Точка 5 се заменя със следния текст:

„5. Издаване и администриране на други платежни средства (например пътнически чекове и банкови трати, доколкото тази дейност не е обхваната от точка 4“.

Член 93

Отмяна

Директива 97/5/ЕО се отменя, считано 1 ноември 2009 г.

Член 94

Транспониране

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива най-късно до 1 ноември 2009 г. Те незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 95

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 96

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

*ПРИЛОЖЕНИЕ***ПЛАТЕЖНИ УСЛУГИ (ЧЛЕН 4, ОПРЕДЕЛЕНИЕ 3)**

1. Услуги, позволяващи внасянето на пари в наличност по платежна сметка, както и всички операции по обслужване на платежна сметка.
2. Услуги, позволяващи тегления на пари в наличност от платежна сметка, както и всички операции по обслужване на платежна сметка.
3. Изпълнение на платежни транзакции, включително прехвърляне на средства по платежна сметка при доставчика на платежни услуги на ползвателя или друг доставчик на платежни услуги:
 - изпълнение на директни дебити, включително еднократни директни дебити;
 - изпълнение на платежни транзакции чрез платежни карти или подобни средства;
 - изпълнение на кредитни преводи, включително нареждания за периодични преводи.
4. Изпълнение на платежни транзакции, когато средствата са част от отпусната на ползвател на платежни услуги кредитна линия:
 - изпълнение на директни дебити, включително еднократни директни дебити;
 - изпълнение на платежни транзакции чрез платежни карти или подобни средства;
 - изпълнение на кредитни преводи, включително платежни нареждания за периодични преводи.
5. Издаване и/или придобиване на платежни инструменти.
6. Налични парични преводи.
7. Изпълнение на платежни транзакции, при които съгласието на платеца за изпълнение на платежната транзакция е дадено посредством каквото и да средство за телекомуникация, цифрово или ИТ устройство и плащането е извършено на оператора на телекомуникационна или ИТ система или мрежа, който действа единствено като посредник между ползвателя на платежната услуга и доставчика на стоките и услугите.